

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina knaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Bolgarska kriza

Česte vladne izpremembe v Sofiji ka-
žejo, da se Bolgarija bori z notranjimi
težavami, ki se ne dajo odstraniti z eno-
stavno rekonstrukcijo kabineta. Strast-
ne in zagrizene strankarske borbe so
privedle lanskega maja vlado Mušanova
v zagato, iz katere ji po parlamentarnih
občajih ni bilo izhoda. Vsaka večinska
vlada je bila nemogoča in kralj Boris
je tedaj posegel po zadnjem sredstvu in
uvredel avtoritarni režim. Nova vlada, ki
jo je sestavil Kimon Georgijev, je ob-
segala v glavnem ljudi izven parlemen-
ta, priznane javne delavce in strokov-
njake. Novi voditelji Bolgarije so pri-
hajali iz politične skupine Zveno, sesto-
ječe pred vsem iz intelektualcev z izra-
zito nacionalističnimi tendencami. Da bi
vlada, ki se ni opirala na parlament,
imela večjo avtoriteto, je vanjo vstopi-
lo tudi nekaj zastopnikov vojske, ki naj
bi nadomestili avtoriteto drugega ustav-
nega faktorja. V vojaški skupini pa so
se kmalu pokazale posebne ambicije,
ki so šle za tem, da se omeji kra-
ljeva oblast in pristrizuje prerogative
krona, tako da bi se nova vlada polago-
ma izpremenila v čisto vojaško dikta-
turo. Sredi teh notranjih sporov in pri-
prav pa je prišlo do znamenitega poli-
tičnega udara dne 21. januarja, ko je
ministrskega predsednika Kimona Geo-
rgijeva in generala Velčeva zamenjala
druga vojaška skupina pod vodstvom ge-
nerala Zlateva, ki je pri tej izpremembi
nastopal kot posebni zaupnik krona.

Kimon Georgijev in general Velčev
sta odločno odbijala obdolžitve, ki so se
jima podtakale, češ da sta hotela ome-
jiti kraljevo oblast ali celo izklicati re-
publiko ter sta te vesti vedno označeva-
la kot grdo spletko nasprotne vojaške
skupine. In ko je bil njih glas doma
prešibek, sta se zatekla v inozemstvo,
zlasti v beograjsko časopisje, kjer je
»Pravda« prinesla njun intervju, v ka-
terem sta pogumno nastopila proti ome-
njenim očitkom. S svojo protiakcijo sta
pridobivala vedno večji vpliv v vojaških
krogih, tako da se je bilo že bati no-
vega državnega udara.

Izprememba režima 19. maja lanske-
ga leta je dala velik del oblasti v roke
vojaškemu krogom, tako da je armada da-
leč prekoračila svoj delokrog, namenjen
v državi. Med visokimi častniki so se
pokazale čisto osebne ambicije, ki niso
bile v korist državi in narodu. Sicer se
je novi vladi posrečilo, napraviti z raz-
pustom strank, zlasti pa z razbitjem te-
roristične organizacije makedonskiju-
ših deloma red v državi, vendar pa v
notranji in socialni organizaciji vlada
ni prišla z mesta. Ostalo je le pri slabo
izvedenem poskusu korporativne gospo-
darske ureditve države. Venezelijska
revolucija na Grškem je še v posebni lu-
či pokazala nevarnosti politizirajočih vo-
jakov, tako da se je pri večini pravih
bolgarskih domoljubov pojavila zahte-
va, naj se vojska vrne na svoje pravo
mesto. Predsednik udruženja rezervnih
oficerjev general Sirijanov je tako re-
solucijo osebno izročil predsedniku vlad-
e generalu Zlatevu.

Očitno pa vladajoča vojaška skupi-
na ni hotela kar tako dati oblasti iz rok
in je posegla po energičnih sredstvih, da
zatre in onemogoči opozicijo. Najprej je
odstranila iz armade veliko število ne-
zanesljivih častnikov, potem pa je uda-
rila še po civilni opoziciji. Bivši mini-
strski predsednik Georgijev je bil z več
očitimi pristaši aretiran in konfiniran na
malem otoku Črna morja. Istočasno je
vlada prišla nič manj nevarnega na-
sprotnika, šefa bolgarske fašistične
stranke prof. Cankova, ki ima zlasti v
mestih mnogo pristašev, češ, da je imel
na svojem domu prepovedane politične
sestanke in shode ter ščeval proti ob-
stoječemu redu. Ko so aretirane politič-
ne voditelje odpravljali na odkazano jim
bivališče, se je zbrala pred kolodvorom
velika množica, ki jim je priredila buč-
ne ovacije.

Ti dogodki so povzročili razkol v vla-
di, kjer se trije civilni ministri Batolov,
Dikov in Molov niso solidarizirali z
ukrepi svojih vojaških kolegov in padeč
vlade je postal neizogiben. Položaj za
vladarja ni bil lahek, ker je svojega
mandatarja pri pomanjkanju parlemen-
ta lahko izbral le v vojaških krogih, ki
so pa močno razcepljeni ter tvorijo lju-
bosumne in med seboj celo sovražeče
skupine. Tedaj je kralj Boris poklical na
pomoč Toševa, diplomata in oficirja sta-
re predvojnje šole, ki je v balkanskih voj-
nah igral važno vlogo ter mu poveril te-
žavno nalogo, da sestavi vlado, ki bi Bol-
garijo polagoma pripeljala nazaj na
ustavno pot, ne da bi pri tem zadela ob
prevelik odpor in nasprotovanje voja-
ških krogov. Pogajanja mandatarja kro-
ne so se izkazala za močno težavna, ker
vojska ni hotela dati iz rok vodilnega po-
ložaja, ki si ga je pridobila z zadnjimi
državnimi udari. Kljub temu pa se je
Toševu le posrečilo sestaviti vlado, v
kateri je vojaški element številčno ravn-
no tako močno zastopan, kakor v prejš-
nji vladi ter je tudi sedaj ministrstvo
prosvete vojske in notranjih del pripa-
dlo generalom. Toda novi ljudje so manj
strankarji in pripadniki vojaških klik ka-
kor pa zaupniki in prijatelji kralja, ta-
ko da ima vlada Toševa mnogo bolj ne-
pristranski značaj ko prejšnja generala

Krona reformatorskega dela Pilsudskega:

Poljska je dobila novo ustavo

Nova ustava pomeni prelom s starimi ustavnimi načeli in pričetek nove dobe v razvoju poljskega narodnega in državnega življenja — Predsednik republike bo imel odslej diktatorska pooblastila

Varšava, 4. aprila. r. V slavnostni dvo-
rani starega kraljevega dvorca v Var-
šavi se je vršila snodi pomembna sveča-
nost. Predsednik republike g. Moscicki
je namreč slovesno podpisal novo polj-
sko ustavo. Svečanemu činu so prisot-
stvovali vsi člani vlade, predsedstvi sej-
ma in senata ter mnogi drugi dostojan-
stveniki. Med sviranjem vojaških godb
in grmenjem topov je kancelar pre-
sednika republike pritiskal na zgodovin-
ski dokument veliki državni pečat polj-
ske republike, naker je predsednik g.
Moscicki podpisal ustavo. Ko so podpis
ustave objavili velikanski množici, ki se
je zbrala pred kraljevim dvorcem, je
množica prirejela viharne ovacije. Vse
mesto je bilo v proslavo tega dogodka
v zastavah, zvečer pa so priredili veli-
ko baklado. Po končani svečanosti pod-
pisovanja je predsednik republike pri-
redil gala-banket za člane vlade in druge
dostojanstvenike, nato pa se je vršil
velik sprejem, na katerega je bilo po-
vabljenih nad 2000 odličnikov.

Glavne določbe nove ustave

Nova ustava znatno razširja oblast
predsednika republike, ki je dobil z do-

ločbami nove ustave oblast monarha in
dalekosežna pooblastila, ki se dajo pri-
merjati samo s pooblastili predsednika
ameriških Zedinjenih držav. Tudi pravi-
ce senata so znatno razširjene in je do-
bil senat mnogo širši delokrog v prime-
ru s Sejmom, kakor pa ga je imel dose-
daj. Narodnemu predstavništvu, ki se
bo tudi v bodoče volilo s splošno, ena-
ko, neposredno in tajno volilno pravico,
ostane v bodoče samo kontrola nad po-
slovanjem vlade in določevanje državn-
nega proračuna.

Vse te določbe so v skladu z doseda-
njo prakso režima Pilsudskega, ki je na
ta način svoj režim zasidral v ustavi. V
polni meri se bodo uveljavila načela
nove ustave šele z novim volilnim za-
konom. Narodno predstavništvo bo že
v teku prihodnjega meseca razpravljalo
o volilni reformi. Ker ima vlada abso-
lutno večino, bodo njeni predlogi brez
dvoma sprejeti.

Predlog volilne reforme sicer še ni bil
objavljen, vendar pa so osnovna načela
več ali manj že znana. Z volilno refor-
mo bodo politične stranke izgubile pravo
postavljanja kandidatov za poslan-
ce in senatorje. Kandidate bodo v bodo-

če predlagali posebni odbori, ki jih bodo
tvorili zastopniki samoupravnih korp-
oracij in gospodarskih organizacij in
ustanov. Število volilcev za senat bo
znatno omejeno. Volilna pravica za se-
nat bo vezana na predpisano šolsko
kvalifikacijo, tako da bo volilcev za se-
nat izmed 15 milijonov volilnih upravi-
čencev ostalo k večjemu en milijon. Na
ta način se hoče doseči izvolitev naj-
sposobnejših ljudi. Tudi volilna okrožja
bodo na novo urejena.

Posledice v političnem življenju

Posledica teh reform bo po vsej pri-
liki velik porast pristašev Pilsudskega
v novem parlamentu. Socialni demo-
kratje in zastopniki kmečko - demo-
kratske stranke bodo po novi volilni re-
formi v parlamentu malone izginili.
Desničarska opozicija nacionalnih de-
mokratov bo več ali manj ohranila svo-
jo sedanjo moč.

S sprejetjem nove ustave je več ali
manj zaključeno veliko reformatorsko
delo Pilsudskega, ki ga je pričel pred 9
leti.

Komentarji poljskega tiska

Varšava, 24. aprila. AA. Današnja
»Gazeta Polska« prinaša članek o pri-
liki svečanega podpisa nove poljske
ustave in poudarja, da se s to ustavo
začenja nova doba v poljski zgodovini.
Nova ustava je prelomila s prazno fra-
zeologijo francoske revolucije o svobo-
di, bratstvu in enakopravnosti in po-
stavlja načelo, da se politične pravice
pridobijo ne samo z rojstvom, temveč v
prvi vrsti z osebnimi zaslugami.

Ta konkretnjša in sodobnejša nače-
la bodo po sodbi lista preporočila polj-
sko družbo in pripomogla k razvoju ne-
katerih državljanskih vrlin, lastnih Pol-
jakom, obenem pa bodo pripomogla k
pobijanju nekaterih hib, ki so precej ti-
pične za Poljake.

»Kurier Poranny« pravi, da je ta
ustava plod večletnih drago plačanih iz-
kustev na podlagi političnega občajne-
ga prava, ki ga je uvedel maršal Pil-
sudski. Nova ustava je pravno sankcio-
nirano občajno pravo. Šele čas bo po-
kazal ves pomen velikega zgodovinskega
preobrata, ki ga za Poljsko pred-
stavlja ta ustava.

Italija se odreka politiki revizionizma

Razvoj dogodkov je potrdil pravilnost stališča Male antante, ki ga priznava in usvaja sedaj tudi fašistična Italija

Rim, 24. aprila. r. Veliko pozornost v
diplomatskih krogih je zbudila razpra-
va v oficijemnem italijanskem listu za
zunanjo politiko »Affari Esteri« o pro-
blemu revizionizma. Znano je, da je
Italija vse do nedavna podpirala re-
vizionistična stremeljenja Nemčije, Ma-
džarske in drugih držav, ki smatrajo re-
vizijo mirovnih pogoib za svoj najvišji
cilj. Nobena tajnost ni, da je Italija na
primer Madžarom nudila pri njihovi re-
vizionistični propagandi ne samo mo-
ralno, marveč tudi materialno podporo.
Italijanski tisk je pri tej propagandi
vneto sodeloval in se zavzemal za re-
vizijo mirovnih pogoib povsod tam, kjer
Italija sama ni bila prizadeta. Odkar pa
se je Italija angažirala v avstrijskem
vprašanju in se odtujila Nemčiji, ka-
tere revizionizem postaja nevaren ne
samo v pogledu Avstrije same, marveč
tudi v pogledu Južne Tirolske, je tudi
uradna Italija revidirala svoje revizio-
nistično stališče, ki ga tolmači list
»Affari Esteri« takole:

»V Stresi je prvič zagledala luč sve-
ta v oficijemnem dokumentu zmagovalcev
beseda »revizija«. Ta beseda je sedaj
postavljena na pravo mesto, kajti re-
vizija je docela jasno predvidena v paktu
Društva narodov in v mirovnih pogod-
bah. Toda o pojmu revizije ne sme biti
nobene nejasnosti več. Revizija ne sme
biti istovetna z zahtevu po obnovi pre-
jšnjega stanja. Mirovne pogodbe ne bi
imale prav nikakega smisla, če bi se
istočasno priznalo, da se lahko brez na-
daljnega razveljavijo. Smisel revizije
je docela drugačen. Mirovne pogodbe se
morajo spoštovati in izpolnjevati. Šele
potem, če se po poštenem in dobrom-
nemnem izvajanju mirovnih pogoib po-
kaže in to po obojestranskem sporazu-
mu zainteresiranih strank, da so posa-

mezne točke mirovnih pogoib neizved-
ljive, se more pristopiti k reviziji doti-
čnih določb, to pa na osnovi novo nast-
lega položaja. Z drugimi besedami: re-
vizija mora biti konstruktivno usmerje-
na v bodočnost, nikakor pa ne na to, da
se obnovi stanje iz preteklosti, ki je bi-
lo s svetovno vojno končno veljavno li-
kvidirano.

Po tem italijanskem pojmovanju re-
vizije torej ne sme biti izhodišče kakrš-
negakoli revizionističnega programa
obnova preteklosti; prav tako se re-
vizija ne sme izvajati enostransko ali s
sredstvi, ki niso v skladu z mirovnimi
težnjami narodov. Iz tega se vidi, da se
italijansko pojmovanje revizije vedno
bolj približuje francoskemu stališču o
nedotakljivosti mirovnih pogoib.

Preorientacija Italije v pogledu re-
vizije zanje je za bodočo podunavsko kon-
ferenco, ki se bo sestala v Rimu, naj-
večje važnosti, ker je verjetno, da bo to
vprašanje tudi pri tej priliki predmet
diplomatskih bojev. S tako izpremembo
revizionističnega stališča Italije je izgu-
bil revizionizem v Evropi svojo glavno
oporo, kar bo za nadaljnji razvoj odno-
šajev zlasti v Srednji Evropi dalekosež-
ne važnosti. S tem tudi v Rimu prizna-
vajo, da je bilo stališče Male antante
edino pravilno.

Ruždi Aras v Beogradu

Beograd, 24. aprila. AA. Dopoldne je
na potu iz Zeneve v Ankaro potoval
Ruždi Aras. Na postaji ga je pozdravil v
imenu predsednika ministrskega sveta in
zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića
pomočnik zunanjega ministra dr. Purić. Na
postaji je bil tudi turški poslanik na na-
šem dvoru g. Hajdar Ali.

Turčija ne bo odnehala

Carigrad, 24. aprila. AA. List »Miliyet«
ponovno komentira turško zahtevu o re-
viziji vojaških klavzul lausanske pogodbe
in pravi med drugim, da je bilo popolno-
ma pravilno, da je turški zunanji minister
Tevfik Ruždi Aras napovedal ta turški
predlog. Ni še znano, ali se bo glede dar-
danelске morske ožine sklenil nekaj sre-
dozemske Locarno, gotovo je pa, da se da-
redne normalno stanje Turčije ne bo mo-
glo dolgo trajati. Turčija se zaveda, da
mora ostati dardanelška ožina svobodna za
plovbo, toda pri vsem tem veselje ne sme-
je pozabiti, da ta morska ožina deli Tur-
čijo na dva dela. Turčija zahteva pravico,
da sme iz razlogov lastne varnosti morsko
ožino ponovno urediti, in je prepričana, da
ji nihče ne more braniti te njene pravice
do obrambe, ki je vsakemu narodu sveta.
Tudi drugi listi pišejo podobno in izjav-
ljajo, da je Turčija trdno odločena pribo-
riti si svojo pravico do neomejene obram-
be.

Madrid, 24. aprila. AA. Po vsej Andalu-
ziji so se pojavile koblice v takih množi-
nah, da so morali kmetovalci prositi vla-
do pomoči.

Priprave za podunavsko konferenco v Rimu

Konferenca bo najbrže v mesecu juniju in bodo nanjo povabljeni vsi sosedi Avstrije

London, 24. aprila. AA. Reuter poroča
iz Rima: Priprave za podunavsko konfe-
renco v Rimu so v polnem teku. Italijanska
vlada sicer še ni razposlala vabil in
tudi datum konference še ni dokončno
določen, mislijo pa, da se bo vršila v za-
četku junija. Na konferenco bo na vsak
način povabljeni Avstrija in vsi njeni so-
sesti, dočim bodo nekatere druge države,
kakor n. pr. Rumunija in Poljska, dobile
vabilo samo tedaj, če bo na konferenci
govorila tudi o vojaških določbah, ki se ti-
čejo bivših premaganih držav, kar pa še
ni določeno. Na konferenco bosta priza-
dete države skupaj povabili Francija in
Italija. Velika Britanija bo poslala na
konferenco samo opazovalca.

Tudi Nemčija in Poljska bosta zastopani

London, 24. aprila g. Vest »Daily Maila«,
da Nemčija na podunavsko konferenco v
Rimu ne bo poslala svojega zastopnika,
v informiranih londonskih krogih ni našla
posebnega odmeva. Splošno namreč pre-
vladuje naziranje, da se bo Nemčija ude-
ležila konference že zaradi tega, da bo

lahko posegla v razpravo o formulaciji
predlogov glede nevmešavanja. Nemčija
bo v Rimu zahtevala pojasnila, kako ho-
čejo vevlele zabraniti vsak tuji vpliv na
Avstrijo ter bo obenem izrazila tudi svo-
je naziranje in v danem primeru celo tu-
di pridržke. Vse to je samo v interesu
Nemčije in je zaradi tega že več kot ver-
jetno, da bo v Rimu zastopana.

Pariz, 24. aprila g. Agentura Radio po-
roča iz Rima: V političnih krogih zago-
tavlja, da se bo Poljska udeležila rim-
ske konference za ureditev podunavskih
problemov tudi tedaj, če Nemčija ne bi
hotela poslati svojih zastopnikov.

Francija posveča vso pozornost konferenci

Rim, 24. aprila g. Italijanski tisk pon-
darja v zvezi s prekinitvijo francosko
ruskih pogajanj, da bo Francija posvetila
sedaj podunavski konferenci še vse večjo
pozornost kot do sedaj. Ker se ni posreči-
lo ustvariti v vsej naglici varnostnega si-
stema za severovzhod Evrope, je za Fran-
cijo tem važnejše, da bi se uresničel var-
nostni sistem vsaj za Srednjo Evropo.

Upor v Južnem Tirolu?

Po dunajskih vesteh je nastal upor med nemškim prebivalstvom ter se je razvila pravcata gverilska vojna — Italijanski demanti

London, 24. aprila. p. Angleški listi
objavljajo skoraj enaka poročila svojih
dunajskih dopisnikov o nenavadnih do-
godbah na Južnem Tirolskem. Po teh
vesteh je prišlo zadnje dni na Južnem
Tirolskem do prave gverilske vojne med
nemškim prebivalstvom in italijanskimi
oblastmi. Zandarmerija in policija vodi
pravcate bitke z uporniki, ki so se za-
tekl v gore in na druga varna mesta.
V teku zadnjih treh dni je bilo izvršenih
mnogo atentatov in raznih terorističnih

dejanj. Po raznih uradih, javnih po-
slopih in na javnih mestih so eksplo-
dirali pekleniski stroji. Oblasti so izvr-
šile številne aretacije nemških vodite-
ljev, a to je upornike še bolj podžgalo.
Italijanske oblasti mislijo, da je to delo
narodno - socialistične propagande.

Italijanski poslanik v Londonu Gran-
di je nocoj izdal komunikne, v katerem
zanika ta poročila in zatrjuje, da so vse
te vesti brez stvarne podlage.

Kaj namerava Hitler?

Skrivnostna posvetovanja v Monakovem — Senzacionalne, a ne potrjene vesti o Hitlerjevem posetu v Parizu

London 24. aprila. AA. Z velikim zani-
manjem ugotavljajo, da nemški politiki te
dni skrivnostno potujejo in se od časa do
časa zberejo v Monakovem, kjer so zad-
nje dni ponovno opazili Hitlerja. Dietrich
Ribbentrop in Neuratha.

Po eni strani trde, da so ta potovanja
nemških državnikov popolnoma zasebna
znanja in v zvezi z velikonočnimi praz-
niki, po drugi strani pa mislijo, da so na
teh sestankih govorili o nemški zunanji
politiki, katerih probleme bi Hitler hotel
posebno temeljito proučiti, da bo seja
ministrskega sveta po praznikih mogla
sprejeti potrebne sklepe.

Pariz, 24. aprila r. »Oeuvre« poroča iz
zanesljivega vira, da hoče Hitler preseka-
ti sedanjo nevzdržno zunanje-politično si-

tuacijo, v katero je zašla Nemčija, na ta
način, da namerava osebno odpotovati v
Pariz in stopiti v neposredne stike s fran-
coskimi državniki. Na ta način hoče na
eni strani dokumentirati resno voljo Nem-
čije za ohranitev miru, na drugi strani pa
razpršiti vse dvome, ki vladajo na fran-
coski strani glede nemške politike. Vest
je izzvala v vsej politični javnosti ogrom-
no senzacijo.

Berlin, 24. aprila r. V tukašnjih krogih
vesti o nameravanem potovanju Hitlerja
v Pariz odločno demantirajo ter jih ozna-
čujejo za polzumni balon francoske diplo-
macije. Pri tem naglašajo, da ima Hitler
dovolj zaupnikov, preko katerih more vo-
diti poznanja s Francijo, če bi bilo to
potrebno.

Dr. Joža Bohinjec:

Zaščita kmetov in življenjsko zavarovanje

Vprašanje zaštite prezadolženih kmetov bo treba rešiti temeljito in trajno — iz sicer za preteklost in bodočnost. To se pravi: kmetu bo na zanesljiv način omogočeno odplačevanje starih dolgov, istočasno pa bo treba poskrbeti za zakonito regulacijo zadolženj v bodočnosti, ako hočemo kdaj spraviti z dnevnega reda nevarnosti problema kmečkih dolgov.

Problem kmečkih dolgov je v vseh državah, zlasti po vojni postavljen na dnevni red. Države ta problem rešujejo na različne načine. Kmečki dolgi ne povzročajo skrbi samo povojnemu gospodarstvu, temveč so bili predmet razprav in zakonodaje tudi že pred vojno. Spominjam samo na zakonito razdolžitev kmetov v Vzhodni Prusiji. To tudi pomeni, da kmečki dolgi niso aktualno gospodarsko vprašanje za agrarne države, temveč, da pod njimi trpe tudi države s tipično industrijskim značajem. Vidimo, da je dolg za kmetka gospodarstva posebno nevarna obremenitev, kateri kmet sam s svojim primitivnim gospodarstvom ni več kos. Dolgi so kmetu že od nekdaj tlačila k tlom.

Jugoslavija je s svojimi tozadevnimi zaščitnimi uredbami segla zelo široko in je zaščitila na splošno vse kmečke dolge na posestvih izpod 70 ha, ne da bi tu ločila prezadolžena posestva od manj nevarno in od sploh nevarno zadolženih. Prezadolženim posestvom nad 70 ha površine pa naša zakonodaja sploh pozornosti ne posveča, dasti iz narodno-gospodarskega in iz socialnega stališča tudi takih dolgov ni kratkoročno zanemarljivo. Prave statistične slike o kmečkih dolgovih nimamo, dasti bi nam bila leta zelo potrebna, ako hočemo problem rešiti do bro in trajno. Koliko znaša bruto vrednost kmečkih posestev? Kako se ta vrednost porazdeli na mala, srednja in velika posestva? S kakšnim odstotkom so posamezne skupine posestev obremenjene z dolgi? S katerim odstotkom je zadolžitve v posameznih delih države še nevarna, kdaj opasna, kdaj moremo govoriti o prezadolžitvi, kdaj je sanacija dolgov že nemogoča? To slika bi morali imeti pred seboj, kadar razmišljamo o agrarno - političnih razdolževalnih sredstvih.

Naše uredbe se niso dotaknile ureditve zadolženj kmetov v bodočnosti n. pr. z določitvijo gornje meje zadolžitve. Uredbe o zaštiti kmeta so pa v celoti prezrele najvažnejši kmečko-gospodarski

in socialni moment, namreč vprašanje stanja dolga ob smrti dolžnika. Zakonito urejeno razdolževanje kmeta doseže svoj globoki gospodarski in socialni namen le takrat, ako dolžnik amortizacijo dolga doživlja, da dediči dobe v roke nezadolženo posestvo, da pridejo do svojih dednih deležev in da je novemu gospodarju obstanek na posestvu za bodočnost mogoč. Trenutek smrti gospodarja je za vsako kmečko gospodarstvo, prav posebno pa za zadolženo ali celo prezadolženo posestvo usodopolne in odločilne važnosti. V normalnem kmečkem gospodarstvu mora na celi črti obveljati načelo, da mora vsaka generacija svoje dolgeve samo amortizirati in da je prenos dolgov na drugo generacijo nedopusten. Za primer smrti gospodarja mora priti na pomoč življenjsko zavarovanje, ki naj iz naslova življenjske police krije še ne amortizirani dolg. Življenjsko zavarovanje je sposobno, da pri ureditvi kmečkih dolgov igra važno vlogo; v bistvu bi bilo amortizacijsko kvoto vsteviti obrediti nadomestiti z zavarovalno premijo. Ureditve dolgov s pomočjo življenjskega zavarovanja v obliki zavarovalnih premij ne sme za dolžnika pomeniti večje obremenitve, kakor jo pomeni odplačevanje dolgov s pomočjo letnih amortizacijskih kvot. Samoposebi je umevno, da življenjsko zavarovanje v vseh primerih ni sposobno, da služi kot asarno-politično razdolževalno sredstvo, toda za pretežno večino primerov pa je ta misel izvedljiva. Temu namenu morejo služiti tudi privatne zavarovalnice, ako se združijo v potrebno skupnost z namenom, da svoje posle stavijo v službo razdolžitve kmeta. Tozadevne praktične izkušnje bi mogli zbrati zlasti v Nemčiji. Predpogoj pa seveda je, da se dolgi kmetov osredotočijo pri večjem denarnem zavodu, ki z izterjavo čaka do dne nastopa zavarovalnega primera, kar more biti ali smrt dolžnika ali doživitev pogodbeno določene življenjske dobe. V zavarovalnem primeru krije in poravnava dolg zavarovalnica.

Prednosti življenjskega zavarovanja v službi razdolžitve kmeta so tako očitne, da je prav, ako pri končni ureditvi kmečkih dolgov pritegnemo k sodelovanju gospodarsko ustanovo življenjskega zavarovanja bodisi potom zasebnih zavarovalnic, bodisi z ustanovitvijo vsedrjavne javno-pravne zavarovalnice.

Volilno gibanje

Rekurz Narodne stranke zavržen

Beograd, 24. aprila, p. Dr. Živan Lukić je skupno z ostalimi predlagatelji kandidatne liste Jugoslovenske narodne stranke z dr. Hožero kot nosilec vložil rekurz proti zavrnitvi te liste. V ugovoru je zahteval, da kasacijsko sodišče na plenarni seji ponovno razpravi o predloženi kandidaturi listi, ki ima sicer res nekatere formalne pogoje, ki pa niso bistvenega pomena. Kasacijsko sodišče je ugovor odklonilo z motivacijo, da je bila lista zavrnjena na podlagi pravilnega sklepa sodišča, opirajočega se na zakonske predpise ter da sploh ni zakonske podlage za ponovno razpravo o že potrjeni ali zavrnjeni kandidaturi listi.

Volilna turneja ministra za šume in rudnike

Minister za šume in rudnike dr. Svetislav Popović je imel pretekli dan celo vrsto uspešnih volilnih shodov v zemunskem srežu, kjer kandidira na listi g. Jevtića. Na shodih so ga spremljali senator Milutin Dragović, bivši narodni poslanec dr. Nikola Sokolović, dr. Cuković in drugi. Minister dr. Popović kandidira tudi v Beogradu, vendar pa bo obdržal mandat za zemunski srež.

Minister dr. Kojić v Kosovski Mitrovici

Pravosodni minister dr. Kojić je odpotoval na agitacijsko turnejo v Južno Srbijo. Na potu je bil prisrčno sprejet v Baraki Slatini, kjer ga je čakala velika množica ljudi.

Danes je imel v Kosovski Mitrovici konferenco, na kateri je bilo okoli 2000 volilcev. G. ministra so pozdravili predsednik občine g. Jevtić in kandidat na listi gospoda Jevtića g. Mihajlović. Nato je imel g. minister daljši govor o političnem položaju.

Plenarna seja Glavnega volilnega odbora v Ljubljani

V torek ob 10. dopoldne se je vršila v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani plenarna seja Glavnega volilnega odbora za kandidiranje listo predsednika vlade g. Jevtića. Sejo je otvoril in vodil minister g. dr. Marušić, ki je dajal navodila za čim uspešnejšo agitacijo za bližnje volitve v Narodno skupščino. Seje se je udeležilo poleg senatorja g. Ivana Pucija 32 kandidatov in njihovih namestnikov ter nekateri predsedniki sreskih volilnih odborov, kot g. Rauter Josip iz Kamnika, Zmavec Josip iz Ljutomerja, dr. Gorican iz Celja in g. Pipan Ivan, predsednik sreske organizacije JNS za Ljubljano okolica.

Zvečer je bil v posvetovalnici mestnega magistrata pod predsedstvom župana g. dr. Ravnharja volilni sestanek, na katerem sta kandidata na listi g. Jevtića za Ljubljano, generalni tajnik TOI g. Ivan Mohorić in g. dr. Fux razvila svoj program za delo v Narodni skupščini. Nato se je razvila daljša debata o pripravah za volitve in je bilo sklenjeno, da bodo v Ljubljani štirje večji shodi, na katerih bosta oba kandidata razvila svoj program.

Volilni shod g. Ivana Prekorška

Kandidat na listi g. Jevtića v celjskem srežu g. Ivan Prekoršek je imel na velikonočni ponedeljek zelo lep uspeh shod v

Volilno gibanje

St. Juriju ob Taboru. Shodu je predsedoval predsednik tamošnje organizacije JNS g. Ljudevit Plavšak. G. Prekoršek je v nad enournem govoru v temeljnih in stvarnih izjavah obravnaval vsa aktualna politična in gospodarska vprašanja ter razvil program svojega bodočega dela za celjski srež. Odločno je zavrnil krivice očitke, ki so jih na zadnjem zborovanju v St. Juriju iznašali na njegov račun. Zborovalci so z vihranim pritrjevanjem izrazili g. Prekoršku popolno zaupanje in zahvala za njegov dosedanj trud. Nato je govoril še žalski župan g. Rudolf Lorber, ki je podčrtal velike zasluge g. Prekorška za gospodarske koristi celjskega sreza, zlasti pa za hmeljarstvo. Ob zaključku so zborovalci soglasno izrazili svojo trdno voljo, da bodo 5. maja vsi volili g. Ivana Prekorška kot kandidata za celjski srež.

Sreska skupščina JNS v Celju

V torek popoldne je imela sreska organizacija JNS v Celju v Narodnem domu skupščino, na kateri je premetirala politični položaj in sprejela primerne sklepe za zaključno volilno borbo. Predsednik organizacije g. Ernest Kalan in sreski kandidat g. Ivan Prekoršek sta podala temeljita poročila, ki so ju navzoči sprejeli z odobravanjem na znanje. Sledil je razgovor o volilni agitaciji v srežu ter so bila sprejeta podrobna navodila za volilno borbo, ki naj prinese 5. maja odločno zmago z izvolitvijo sreskega kandidata g. Prekorška, ki so mu zborovalci ponovno prirejali navdušene ovacije.

Shodi g. Lukačiča

V ljutomerskem srežu prireja kandidat na listi predsednika vlade g. Jevtića, g. Avgust Lukačič, številne uspele volilne stanke, ki se jih udeležuje veliko število volilcev. Doslej je že zboroval v Strigovi, Razkrižu, Apačah, Stogovcih, Moti, na Cenu in v Mali Nedelji. Sklical pa je še celo vrsto novih shodov, in sicer za: 26. t. m. v Sv. Duhu na Stari gori, 27. v Kapeli, 28. v Ljutomeru, 29. v Stari vasi, 30. v Selišču in 1. maja v Gornji Radgoni.

Največji shod bo v nedeljo 28. aprila po rani maši v Ljutomeru v Pokolskem domu. Na njem bodo govorili poleg kandidata g. Lukačiča še podpredsednik senata g. dr. Miroslav Ploj, mariborski župan g. dr. Lipold in drugi.

Agitacija socialistov zaključena

Zadnja »Delavska politika« objavila proglas volilnega odbora za socialistično listo v dravski banovini. V njem sporoča volilni odbor, da zaključuje vsako volilno agitacijo za majske volitve in da so vsi že sklicani shodi odpovedani. Dalje poziva socialiste, da naj po zavrnitvi njihove liste ohranijo hladnokrvnost ter slogo v delavskih vrstah, ki jih čakajo skoraj nove borbe.

Okrožni odbor združenih okrajnih organizacij JNS

za Barje. Mestni trg, Prule in Sv. Jakob ima sejo v petek, dne 26. aprila ob 20. v gostilni pri Amerikancu. Florjanska ulica, s sledečim dnevnim redom: Poročilo oredsednika; odobritev zapisnika zadnje seje; razprava o gospodarski obnovi okraja z ozirom na članke podžupana g. prof. Jarca in slučajnosti. Vred važnosti zlasti tretje točke naj se odborniki seje zanesljivo udeležijo.

Kak si izbete PALMA-OKMA GUMIJASTO USNJE

za podpetnik in podplat k štopalcem čevljev, čevljev za vsakdanjo rabo in k športnim čevljem. Ker je neuničljivo nepremočljivo in ker ne polzi, odgovarja tudi največjim zahtevam podplata za štopac.

Zapomnite si: PALMA-OKMA GUMIJASTO USNJE JE JUGOSL. IZDELEK

Ban dr. Puc v Novem mestu

Novo mesto, 24. aprila. AA. Vse v stavah je prijazno Novo mesto danes ob 15.30 pozdravilo bana g. dr. Dinka Puc. Pred poslopjem sreskega načelstva so bile zbrane velike množice prebivalstva, ki so mu priredile prisrčne ovacije. Navzoči so bili tudi zastopniki krajevnih civilnih in cerkvenih oblasti.

Župan dr. Režek je v svojem govoru poudarjal, da se prebivalstvo prav dobro zaveda resnosti časa, v katerem živimo, a je zmerom pripravljeno posvetiti vse svoje moči v delu za kralja in državo.

V imenu Sokolstva je g. dr. Vasič pozdravil g. bana ne samo kot nosilca vrhovne oblasti v dravski banovini, o katerem je prepričan, da bo vse storil za naš kulturni, gospodarski in socialni razvoj naroda, temveč tudi kot vneta g. sokolskega delavca, ki je že od rane mladosti član sokolske organizacije in se je vedno dejansko udeleževal v tej veliki nacionalni organizaciji.

G. ban se je zahvalil za sprejem z daljšim govorom, v katerem je poudarjal, da z veseljem vrača ljubezen Dolenjske, ki mu jo je danes pokazala. Dolenjske prebivalstvo je zmerom, tudi v preteklosti pokazalo svojo vztrajnost, saj je bil dolenjski kmet branilec krščanske kulture, in je tudi danes ohranil svojo žilavost.

Nato je g. ban sprejel na sreskem načelstvu razne deputacije.

S posebnim veseljem je g. ban sprejel odbor obrtniških združenj in poudaril, kako veliko zanimanje kažejo naši obrtniki za naša javna vprašanja. Obrtniki so gospodu banu poudarili zlasti potrebo elektrifikacije Dolenjske, ki je za razvoj obrtniškega velikega važnosti, dalje potrebo zboljšanja železniških in cestnih zvez, zlasti za uresničenje transverzalne zveze Krško-Brežice-Nov. mesto-Crnomelj-Ogulin s končnim ciljem jadranskega obrežja Sušak-Split.

Nato je g. ban sprejel še razne deputacije nacionalnih in kulturnih društev in si je po sprejemu ogledal še kmetijsko šolo na Grmu.

Justifikacija dveh grških generalov

Atene, 24. aprila. AA. Generala Panulasa in Komisa, ki ju je vojaško sodišče včeraj obsodilo na smrt, so davi ob 6. ustreli. Poprej so ju še degradirali.

V Angliji se pripravljajo na volitve

London, 24. aprila. AA. V političnih krogih govore o možnosti novih parlamentarnih volitev, vendar ni pričakovati, da bi se vršile pred proslavo 25. letnice kraljevega vladanja. List »Star« piše, da se bod volitve v spodnjo zbornico vršile najbrž meseca novembra. Tudi pričakujejo, da se bo konec julija rekonstruirala vlada. Kot naslednika Macdonalda prihajata v poštev g. Baldwin in Chamberlain, vendar ima po sodbi lista g. Baldwin več upanja. Glede Lloyd Georgea prevladuje mnenje, da bo bivši liberalni prvak prevzel kakšen resor le tedaj, če vlada pristane na njegov program o obnovi države.

Gömbös o svoji politiki

Budimpešta, 24. aprila. g. Ministrski predsednik Gömbös je danes v Szegeđu prevzel svoj poslanski mandat in obenem tudi diplom o častnem meščanstvu. Pri tej priliki je imel daljši nagovor, v katerem je med drugim izjavil, da je smisel volilne zmage ta, da se je ves narod izrekel za obnovo. Edina zdrava smer je današnja politika nacionalne enotnosti. Kot vreden človek želi nadaljevati to politiko v okviru velikih ciljev, ki jih mu nalaga ta odgovornost.

Francosko-ruski pakt še ta teden

Pariz, 24. aprila. AA. Današnji »Jour« pravi, da mislijo v poučenih krogih, da je sovjetska vlada odnehala od dosedanjega odpora zoper nekatere francoske zahteve. Kakor znano, zahteva Francija, da francosko-sovjetski dogovor ne bi imel v načrtu avtomatske vzajemne pomoči; razen tega bi pa Francija hotela, da se sovjetski obvežejo, da bodo opustili sleherni podpiranje komunistične propagande na francoskem in v njenih kolonijah. »Matine« misli, da bo francosko-sovjetski dogovor še ta teden parafiran.

Kongres francoskih bojevnikov

Boulogne sur Mer, 24. aprila. AA. Tu se je vršil kongres zveze bivših bojevnikov, v kateri je včlanjen okrog 800.000 članov. Predsednik zveze Pichaut je pri tej priliki obsodil poročila o odnosih med bivšimi francoskimi in nemškimi vojniki in je med drugim dejal: Nemci trdijo, da so pristali miru Toda doslej se še ni videlo, kakšna sredstva bodo porabili, da se mir doseže. Kongres je naposled pooblastil predsednika Pichauta, da sme nadaljevati razgovore z bivšimi vojniki na drugi strani Rena.

Podaljšanje šolskega leta

Šolsko leto na srednjih šolah je podaljšano za 14 dni. Redni pouk bo trajal do 10. odnosno 15. junija

Beograd, 24. aprila. AA. Ker so v letošnjem šolskem letu izgubili izjemoma več delovnih šolskih dni, kakor jih je bilo predvidenih za redne šolske počitnice, je prosvetno ministarstvo sklenilo, naj se v letošnjem šolskem letu šolski pouk v 4. in 8. razredu gimnazij in realk in v 5. razredu učiteljskih dokonča 30. maja, ne pa 15. maja, kakor je bilo napovedano. Zasebni razredni in popravni izpiti v 4. in 8. razredu gimnazij in realk bodo med 1. in 10. junijem vključeni. Nižji in višji tečajni izpiti se prično 12. junija in trajajo, dokler se ne končajo. V učiteljskih se

bodo vršili razredni in ponavljalni izpiti nadalje do 8. junija vključno, diplomski učiteljski izpiti pa od 11. junija dalje. Ostali razredi v nepopolnih gimnazijah in učiteljskih bodo imeli pouk do 15. junija vključno, v popolnih gimnazijah pa do 8. junija vključno. V vseh šolah, kjer bo to mogoče, bodo letne uspehe sporočili učencem na Vidov dan s prigodnimi šolskimi svečanostmi, kjer pa se vrše izpiti še kasneje, naj se letni uspeh sporoči učencem po končanih izpiti. Sprejemni izpiti za 1. razred gimnazij bodo 1. 2. in 3. junija.

Nova pesem krampov in lopat

Ljubljana, 24. aprila. Čeprav je vreme letos zidarskemu delu v splošnem prav naklonjeno, se iz razlogov gospodarske krize gradbena sezona kar noče prav razmahniti. Kot prvo dobro znamenje je zagrebška tiskovna Agencija Reza pričela danes pripravljati dela za betoniranje odseka Bleiweisove ceste

od Aleksandrovo do Gosposvetske ceste, s čimer se bodo pričela vsaj gradbena dela na cestah, od katerih si naša javnost, zlasti pa armada brezposelnih, po novem delovnem programu kraljevske vlade največ obeta. Na tem odseku Bleiweisove ceste je po načrtu Resove trdnje še dela za 75 delovnih dni, a če k delavnikom pristejemo še paznike in dneve neugodnega vremena, bo betoniranje trajalo še približno 3 in pol meseca. Spočetka, ko gre predvsem za razna instalacijska in druga strokovna dela, bo trdnja zaposlovala manjše število delovnih moči, pozneje pa bo treba več delovnih rok. Betoniranje na Bleiweisovi cesti je toliko večjega pomena, ker je postalo tako rekoč samo del širokopoteznega programa rekonstrukcije državne ceste prvega reda od Ljubljane do Kranja, s katero bodo, kakor je predvideno, prav tak prišli še to poletje.

Po dolgotrajnem odklepanju, ki so ga zakrile razne nerešene formalnosti v Beogradu, bodo te dni vendarle pričeli tudi regulacijska dela na zadnjem delu Ljubljanske od Novega trga do Spice.

Dukičevi tehniški strokovnjaki bodo že prihodnji teden odšli na teren. Meritve bodo trajale kakih 14 dni, nato pa bodo v strugi zapeli krampi in lopate. Prve tedne bo v Ljubljani zaposlenih okrog 80 do 100 delavcev, v poletnih mesecih, ko je sezona na višku, pa jih bo treba približno še enkrat več (150 do 200). Če vreme ne bo preveč nagajalo, bo po programu trdnje treba za dovršitev regulacije še 16 mesecev vztrajnega dela, tako da bo ob koncu septembra prihodnjega leta po vsej priliki Ljubljana že lahko mirno tekla po novem dnu.

Med večjimi gradbenimi deli, ki so v načrtu za to pomlad in poletje, je tudi dograditev bežigradske šole.

Ki so jo Bricljevi zidari preteklo jesen že spravili pod streho in o kateri je bilo rečeno, da bo ob pričetku prihodnjega šolskega leta že izročena svojemu namenu. Trdnja je nameravala začeti z deli že pretekli dne, pa mestna občina nima potrebnih kreditov. Kakor smo že svoj čas za-

beležili, se je mestna občina odločila za zidavo bežigradske šole, ki je uspešni organizaciji mestnega osnovnega šolstva neodloljivo potrebna, v zvezi s posojilom v znesku 25 milijonov Din, ki ga je dovolil našemu mestu zagrebški SUZOR iz svojega fonda za pospeševanje javnih del. Celotna zgradba je bila preračunana približno na 6 in pol milijona Din, ki bi jih mestna občina krila pretežno del (4 in pol milijona) iz sredstev tega posojila. Zidanje v surovem je občina plačala iz svojega proračuna (okrog 2 milijona); stroške za dograditev poslopja in za izvršitev vseh profesionalnih del v hiši, ki bodo znesli približno dvakrat toliko vso, pa je hotela kriti iz posojila. Zaradi nekaterih formalnosti, ki še čakajo rešitve, je morala trdnja Bricelj, ki bo na poslopu nove šole zaposlila še okrog 80 delavcev kakšne štiri mesece, pričeti del odlogoviti.

Posebno bridke usode, kakršne v našem gradbenem življenju menda še ni doživelo nobeno drugo podjetje, pa je deležna gradnja šolske poliklinike, ki se vleče že približno štiri leta.

Denar za lepo, reprezentativno poslopje, ki bo v okras Ljubljani in katerega gradnja bo dala kruha številnim domačim delavcem in obrtnikom, je že zdavnaj naložen v državni Hipotekarni banki, načrti so bili že zdavnaj napravljeni, a vsak čas je prišla vmes kakšna nepredvidena zapreka, ki je gradnjo odložila za nedoločen čas. Pred kratkim je zdaj g. inž. Čulv v tehničnem oddelku banke uprave napravil nov lep načrt, po katerem bo šolska poliklinika še mnogo lepša in tudi večja kakor po prvotni zamisli. Stavba bo stala ob križišču Aškercve ceste in podaljšane Murmikovice ulice, ki bo po regulacijskem načrtu za ta del mesta v bodočnosti tekla skozi proboj Rimskega zidu na Mirju do Rimske ceste, in bo tvorila v obliki kolena prav lep, harmoničen zaključek prostora, tako da bo v arhitektonskem skladu tako s poslopjem srednje tehn. šole, kakor tudi z naselbeno vil, ki rase v okolici. V zgradbi bo vzorno urejena šolska kuhinja in kopalnice za šolsko mladino. V pritličju bo nameščen patološki oddelek z Roentgenom in ambulatarij, v prvem nadstropju bodo prostori za sistematične preglede, za pisarne in lekarno, v drugem pa stanovanja in ortopedične delavnice. Ko so zdaj načrti definitivno napravljeni, upamo, da bodo odločujoče instance omogočile gradnjo v pospešenem tempu.

Sebe je ustrelil, tovariša ranil

Maribor, 24. aprila. Danes dopoldne ob 11. so na vrtu gostilne na Meljski cesti 20. nenadno počili strel, ki so vzbudili pozornost mimoidočih. V kotu vrta je ležal v mlaki krvi nezavesten na tleh 58letni brezposelni šofer in mehanik Aleksander Mahalka, po Mariboru zelo znan. Na tleh je ležal težko hropeč, strel mu je bil šel skozi desno senco, da so brizgnili možgani iz lobanje. Takoj pozvani reševalci so ga naglo prepeljali v splošno bolnišnico, kjer pa je podlegel. Nesrečnemu so namreč med prevozom možgani popolnoma iztekli. Razburljiv dogodek je zahteval še drugo žrtev: 31letnega šoferja Henrika Vračka z Betnavske ceste 130, ki je bil po čudnem naključju ranjen iz Mahalkinega samokresa v desno nadlehtje. Dogodek se je odigral tako-le:

Šofer Vračko je bil z najemnikom gostilne rancem Trafenikom okrog 11. ure na gostilniškem vrtu na Meljski cesti 20. Ko sta se med seboj pogovarjala, se jima je pridružil Mahalka, ki je pravkar prišel iz gostilniških prostorov. Stopil je k njima, nekaj spregovoril, nato je spet odšel. Niti Trafenik niti Vračko nista polagala na to nobene važnosti in sta nadaljevala svoj razgovor. Nekaj sekund nato je izza vrtnega kota odjeknil strel iz samokresa. Pohitela sta v smeri, odkoder je padel strel in sta našla Mahalko v mlaki krvi. Trafenik je naglo teklo po vodo in obveze. Vračko pa mu je hotel izprati rano. Neopaženo je Mahalka s poslednjimi močmi še enkrat segel po samokresu. Ni pa imel toliko moči, da bi ga nameril nase in kroglja je zadel Vračka v nadlehtje.

Vzrok obupnega dejanja Mahalka? Na veliko soboto je Mahalka prevajal z osebnim avtomobilom saharin in sicer pod obokom železniškega viadukta na kraju, kjer se cesta v Koških odcepi od državne ceste proti Sv. Lenartu. Ko je pobiral pakete saharina, ki so jih tihotapci metali iz pesniškega vlaka, so ga zalotili orožniki. Mož se je zdaj zbal kazni ter ogromne globe, ki ga je čakala. V hipu duševne potrtosti si je končal življenje.

45 rudarjev zasutih

London, 24. aprila. AA. Reuter poroča iz Johannesburga, da bo rudarska neureča v Spochtroomu zahtevala po vsej priliki 45 človeških žrtev. V rovih je zakopanih 42 domačinov in trije evropski delavci.

Zgodovinski nemški grad pogorel

Essen, 24. aprila. AA. Znameniti grad pri Lipstadtu, zgrajen leta 1756, je popolnoma pogorel. Posebno znan je bil po svojem rokokoj. Vzrok požara še ni dognan. Pri gašenju se je neki reševalec ubil, štirje gasilci so se pa nevarno opekli.

Sim letalo, oče vijoline

Kranj, 24. aprila. Kranjčanom je še v dobrem spominu iznajdljivi mizarski pomočnik Pretnar Franc, ki je sam brez tuje pomoči zgradil jadrno letalo. Svoj izdelek je razstavil v Kranju in Ljubljani, lani v poletju pa ga je tudi upotrebovala jadrna sekcija ljubljanske Aerokluba pri svojem jadralnem tečaju na Blokah. Pretnar, ki je svojim izdelkom pokazal dovolj iznajdljivosti in požrtvovalnosti za lepi letalski sport, služi vojake pri letalcih. S svojo sposobnostjo nas je pa zadnje čase presenetil njegov oče, ki je pričel izdelovati gosli. — Prvi izdelki so bili sicer le poizkusi, sedaj pa se je Pretnarju že posrečilo izdelati nekaj gosli, ki jih lahko pokaže vsakemu goslarju. Če upoštevamo, da mož nima nobene druge strokovne izobrazbe kakor mizarsko, in da so izdelovalci gosli pri nas zelo redki, se nam spriči preciznosti, kompliciranosti in slednjič neke tajinstvenosti, ki obdaja izdelovanje gosli, pokaže Pretnarjevo delo šele v pravi luči. Za njegove izdelke se goslarji že zanimajo. Kranjskemu Stradvariju želimo obilo uspehov.

Poletni delovni čas pri Poštni hranilnici

Beograd, 24. aprila. AA. Poštna hranilnica v Beogradu in njene podružnice v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju bodo uradovale od 1. maja dalje za obično vsak delovnik od 7.30 do 13. ure.

Göringov adjutant v Sarajevu

Sarajevo, 24. aprila. N. V Sarajevu je prišel s Plitvičkih jezer kapetan Hans Walter, adjutant pruskega ministrskega predsednika generala Göringa. Iz Sarajeva je nadaljeval pot proti Topoli. Na Oplicnu bo položil v imenu generala Göringa venec na grob pokojnega kralja Ureditelja. Z njim potujejo njegova žena in dva nemška generalštabna oficirja.

Velik požar v Dublinu

Dublin, 24. aprila. AA. Davi je izbruhnil v poslopju tiskarne, kjer tiskajo srečne irske razredne loterije, ogromen požar. Gasilci so skušali ogenj omejiti, vendar pa je bil ves trud zaman. Od levega poslopja so zdaj ostale samo še ruševine. Sosedna poslopja so rešili.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno in nestalno vreme. nenekdo padavine. Pričakovati je padeč temperature.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Večinoma zelo oblačno, ponekod tudi še padavine. Temperatura bo morda še nekoliko nižja.

Naši kraji in ljudje

Prva dela na progi št. Janž-Sevnica

Sevnica, 24. aprila.

Prva dela za zgradbo te, za našo pokrajino tako važne proge, so se pričela. V teku večeršnjega dne se je doselila iz Beograda v Sevnico s svojim osebjem in inventarjem nove ustanovljena sekcija za zgradbo proge št. Janž-Sevnica. Šef sekcije je naš ožji rojak gosp. inž. **Edvard Premk**. Dalje je v sekciji več inženjerjev, geometrov, tehničnega in administrativnega osebja. Svoje uradne prostore si je uredila sekcija v dolnem traktu hotela »Triglav« nasproti kolo-dvoru v Sevnici, kjer ostane sedež sekcije za ves čas gradbe, ki bo trajala —

vštevši veliki saviški most — nekako poldrugo leto do dveh let.

Danes je gosp. šef sekcije že pričel s tehničnim osebjem prva dela na terenu. Najprej bo že določena trasa na novo izmerjena in obkrožena, nakar bodo takoj po odsekih razpisana dela. Dokler bo trajala licitacija, se bo izvršila razlastitev odnosno odkup zemljišč, a zatem pričnejo takoj zemeljska dela. In tako bodo čez nekaj tednov zapeli v tih mirinski dolini krampi in lopate. Desetletja trajajoči sen se bo uresničil, vsa bližnja in daljnja okolica bo sveže zadihala v novem pomladnem razpoloženju, ker prihaja delo in z delom kruh.

Pismo z Južnega tečaja v Prekmurje

Murska Sobota, 24. aprila

Bančni uradnik Raul Peterka je te dni prejel izredno zanimivo pismo, nemara edinstveno v Jugoslaviji. Preden je odpotovala Byrdova II. odprava na južni tečaj, je Peterkov prijatelj oddal v Chicagu na njega naslovljeno pismo, ki ga je odprava vzela s seboj. Po več ko enem letu je zdaj pismo prišlo na Južnega tečaja v Mursko Sobotu. Ker bo nedvomno zanimalo zlasti široki krog naših filatelistov, naj ga podrobneje opišemo:

Prvi pečat na pismu ima naslednje besedilo: »Little America Jan. 31. 1934. Antarctic«. Tega dne je odprava najbrž pismo prevzela. Z Južnega tečaja so nato odpreli pismo v San Francisco, kakor je razvidno s poštnega pečata: »San Francisco Calif. 1. 25. III. 1935.« V Mursko Sobotu, v roke naslovljenca pa je pismo prišlo 15. aprila. Posebna poštna znamka,

nalepljena na pismo, je modre barve, z napisom: »Byrd Antarctic Expedition II.« — Tehta 3 cente, — pardon, takšna je nominalna vrednost.

V pismu je ameriški prijatelj napisal g. Peterki: »To pismo, katero boš dobil v teku prihodnjega poletja, bo šlo z Byrdovo ekspedicijo na Južni tečaj in tako boš Ti mogoče edini, ki bo premogel v Jugoslaviji tako realiteto«. Ali je res tako, o tem naj se zdaj pogovorijo gospodje filatelisti. Zanimivo je slednjič besedilo, ki je natisnjeno na naslovni strani pisma, v levem kotu: »To pismo je bilo zadržano v Mali Ameriki ob Južnem tečaju leto dni zaradi transportnih težav.«

Da, da, naše Prekmurje mora postati slavno: vanj prihajajo letalci in statosfere, pošta z Južnega tečaja in kandidati od vs. povsod...

Šmarnica zahteva vedno nove žrtve

Ptuj, 24. aprila

Skoraj dnevno čitamo po novinah o fantovskem klanju. Zaman moralne pridige, zaman strože kazni. Spet je poboj na deželi čisto vsakdanja reč. Najdeš fantanine, ki se širokoustijo: »Kaj mi mar, če napravim koga hladnega! Odsedim pol leta ali magari celo leto, pa sem spet na dobrem.« Drugi se postavljajo, če se lahko pobahajo v ponedeljek ali torek, da je nedelja spet enega požila. V ptujem okraju je takih pobojev vse polno, da lahko že z gotovostjo računamo ob večjih praznikih; brez krvi ne bodo potekli.

Komaj smo včeraj zabeležili vest o žalostnem koncu fantovskega divjanja, kjer je izgubil svoje mlado življenje 19letni kmečki fant Rožkar Martin iz Tivolca, že je danes spet prispela vest iz Stojncev pri Ptuj, da so silno okoli 21letnega Konrada Bezjaka, posestnikovega sina. Na veliki ponedeljek zvečer se je vračal domov. Spotoma je srečal že večkrat kaznovanega Janeza Čuša iz Stojncev. In divjak ga je

brez vsakega poviča, zgolj iz starega sovraštva, napadel z nožem. Zasadel mu ga je od zadaj v hrbet in mu hudo raniil pljuča. Obupno poškodovanega Bezjaka so prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Kam bo dovedlo tako divjaštvo naših fantov? Največ je kriva vseh teh številnih pobojev prekleta šmarnica, ki napravi človeka blazno divjega, da se sploh ne zaveda strahote svojega početja. Ako hočemo preprečiti nadaljnje nesreče, naj se v splošnem strogo prepove točenje in strupena pijača. Pardon, ne sme biti več, čeprav se še vedno najdejo krivi apostoli, ki nasprotujejo odpravi divjega trsa.

Orožniki pri Veliki Nedelji so izsledili morilca, ki je umrl Rožkarja Martina. Piše se Plohl Jožef, je posestnikov sin iz Tivolca. Izročili so ga v zapore ptujkega sodišča. Plohl priznava dejanje, trdi pa, da je bil popolnoma pijan in da se svoje dejanja sploh ni zavedal.

Bliža se majhno preseljevanje narodov

Ljubljana, 24. aprila

Bliža se majniški selitveni termin. Pri sreskem sodišču je bilo letos podanih že 469 stanovanjskih odpovedi, v času od 12. marca do danes pa jih je bilo 184. Za maj je bilo stanovanje odpovedano 159 strankam, mnogo odpovedi pa je bilo zasebnih in tako računajo na prav živahno selitev stranko. Po večini (80 odst.) navajajo sodne odpovedi razlog: neredno in netočno plačevanje najemnine. Neki najemnik je dolgoval najemnino za 10 mesecev; gospodar je potrpetel z njim, toda tudi njega silijo gospodarje prilike, da mu je odpovedal. Neki hišni lastnik je utemeljil svoje odpoved s tem, da ni izgleda, da bi najemnik plačal stanovanje, ker je že več mesecev brez posla. Mnogim strankam je dalje odpovedano, ker so kalile hišni mir, povzročale prepir in se niso držale hišnega reda. Neki lastnik navaja prav naiven razlog: »Nezadostno nadzorstvo otroka!« Druga odpoved se glasi: »Stranka ne plačuje električnega toka!«

Idilične razmere morajo vladati nekje v okolici, kjer je hišni lastnik odpovedal stranki, navajajoč sedem razlogov, med njimi: »Noče plačati stanovanja! Večkrat kali hišni mir in povzroča tak ropot, a

se hiša trese kot ob potresu! Na hodniku pušča po več dni cel lavor človeških odpadkov, kar povzroča po hiši smrad, da se je bati kakor boleznili!«

Sresko sodišče je nekatere preporno vložene odpovedi zavrnilo. Stranke so zahtevale od najemnika izpraznitve stanovanja za 1. maj, čeprav je bila odpoved pri sodišču podana šele 4. ali 5. aprila, a pogodbeno je bila dogovorjena enomesečna odpoved.

Hišni gospodarji se morajo torej pri odpovedih točno držati pogodbe in pri enomesečnih odpovedih vpoštevati dogovorjeno selitveno dobo. Bolje je, da odpovedo nekaj dni prej, kakor zahteva pogodba. Neka stranka je odpovedala gospodarju stanovanje za 1. april, a se ni izselila. Gospodar je nato aprila stranki sodno odpovedal stanovanje za 1. maj z utemeljitvijo, da je stanovanje obljubljeno drugi stranki in da je potrebna njena vselitev, toda prejšnja stranka se ne izseli. Sodnik je odpoved zavrnil kratko: S sodno odpovedjo je možno v postopku, predpisanim za spore, ki izvirajo iz zakupne ali najemne pogodbe, odpovedati nasprotniku najemne prostore le takrat, kadar hoče odpovedujoča stranka prepre-

Če bi človek mogel delati dež...

Ljubljana, 24. aprila

Rahli dežek, ki je danes zalival sveže zelenje prebujene zemlje, je v prav dragocen. Kajti poslednje lepe dneve v praznične je vlekli čez naše kraje zdržena močan južnozapačni veter, ki je kot zelo suh veter naglo sušil zemljo. Rastline pa potrebujejo pomladi za cvetenje in listne pogrebje ogromne množine vode. Topla pomladna deževnica pa prinaša seboj iz zraka razne snovi, ki jih koreninice pridno presnavljajo.

Vsi vemo, da so padavine po svetu najnestalnejši klimatski element, posebno njih mesečna množina. Zaradi neenakomernega razporeditve dežja v pokrajinah in času trpe mnogo razne vodne naprave. So pokrajine, ki so to blagodatni, obilno dežne, drugod spet, pogosto nedelje proč, pa deževnice neizrečeno primanjkuje.

Zato ni čudno, da je človek že zdavnaj mislil na način umetnega napajanja zemlje. Že v hallstatski dobi, pa punski in egiptski kmetje so prav srečno izvedli stoletno namakanje puščavske zemlje ter jo pretvorili v rodovitno pokrajino. Tehnika je pač povsod naša svoj način, da je prodrla v puste predele naše zemlje. Še danes so ogromna selišča n. pr. v notranjosti Avstralije navezana na vodovodno cev. Ogromna polja namakajo povsod, tudi pri nas v Povardiju primitivna lopatasta kolesa, ki zalemajo vodo v korita.

Vse drugače pa je v pokrajinah, kjer preveč ali neredno dežuje. Proti temu ne pomagata niti najboljši vodovod. Kaj bi n. pr. bilo, če bi dež ukrotili, da bi padal le gotovo dobo?

Depresije prinašajo dež v Evropo skozi vse leto, v tropih in deloma suutropih na je dež točneje opredeljen na določeno dobo. Že južnodalmatinska zima je deževna doba, v Srednji Ameriki ali n. pr. na Javi je ta doba obeležena kar s celo vrsto prelomov oblakov. V mnogih predelih ob ravniku močno dežuje dva do tri mesece, s točnim viškom krog 14. in koncem po 18. uri.

Pri nas se odcepijo depresije s islandske ali velikobritanske cone, potujoč tako naglo, da dosežejo vsak drugi ali tretji dan evropsko obalo, izpreminjajoč v tej kratki dobi vreme. Le kadar poseže vmes visok zračni pritisk, se monotonno slabo vreme prekine s trajnejšim, lepšim. Neštevne deževne izletniške nedelje in prazniki, košnje in žetve, nevarne poplave, škode po prelomih oblakov in toči, nasprotno pa vročina, suša ter suhe zime — vse to seveda človeškemu obstanku nikakor ne prija.

Večkrat smo že čitali, da se je komu posrečilo, zgostiti vodne mehurčke v zraku v dež. Zadnji takšni poskusi seveda še

čiti molčečo obnovo najemne pogodbe ali pa razdreti najemno pogodbo (§ 55-1 c.p.p.). Odpovedujoča stranka navaja, da je nasprotna stranka sama odpovedala stanovanje za 1. april, pa se ni izselila. Med strankami je torej najemno razmerje prenehalo ter sodni odpovedi ni mesta. Če pa najemna pogodba, eventualno le obstoji, potem je odpoved pri odpovednem roku enega meseca prekasno vložena (dne 4. aprila). Neki gospodar pa je stranki odpovedal zaradi neozdravljive bolezni. Sodnik ga je zavrnil: neozdravljiva bolezen ni vzrok za predčasno razdretje pogodbe.

Z ukradenim browningom je po nesreči ustrelil prijatelja

Ljubljana, 24. aprila

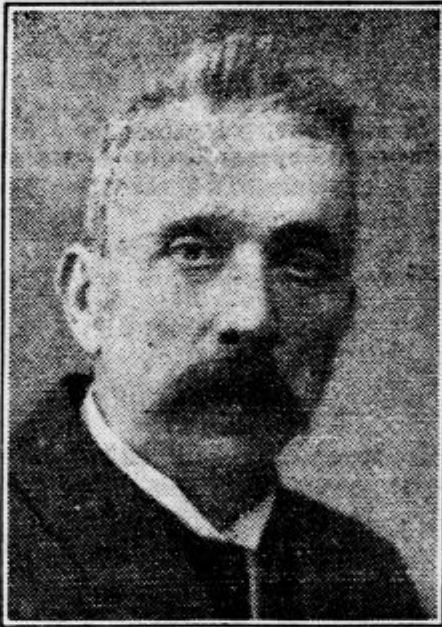
Mizareki pomočnik Rudolf Wolfig z Dunaja in njegov prijatelj, 23letni Klemen Grotenthaler, češkoslovaški državljani, po poklicu ključavničar, sta se lani s potnimi dokumenti napotila v širni svet, predvsem proti jugu. Državno mejo pri Špilju sta prečkala 15. februarja in potovala proti Sušaku, da bi prišla na Reko. Italijanske obmejne oblasti so ju zavrnile, ker nista imela dovolj denarnih sredstev. Razočarana sta se vračala proti Dunaju. V bližini Babnega polja v Loški dolini sta se 14. marca seznanila z nekim moškim, ki ju je povabil v gostilno. Moški je slednjič zaspal; vzela sta mu browning, ki je bil nekoliko pokvarjen in se napotila dalje. Pri Jermendolu je Grotenthaler nabasal browninga, da bi streljal na fazana, kakor pravi. Projektil pa je zadel tovariša Wolfiga v glavo. Ranjenca je dala starotška občina prepeljati v ljubljansko bolnišnico, kjer je izdihnil.

Pred kazenskim sodnikom-poeidencem g. Rajkom Lederhasom se je Grotenthaler danes zagovarjal zaradi prestopka usmrtnice iz malomarnosti in prestopka tatvine. Vse je priznal in bridko obžaloval, da je ustrelil svojega iskrenega prijatelja. Za njega je prosila tudi Wolfigova mati in je bil obsojen samo na 2 meseca in 10 dni zapore.

Ob grobu starega gorenjskega vzgojitelja

Radovljica, 24. aprila

V Ribnem pri Bledu je na veliko soboto umrl upokojeni nadučitelj g. Janko Vrežec, ki je bil najstarejši šolnik radovljiskega sreza. Vse svoje življenje je posve-

čel prosvetnemu in nacionalnemu delu vedno se je udeleževal preko mej svoje poklicne dolžnosti.

Zaslužni pokojnik se je rodil 29. septembra 1855 v Leskovcu pri Krškem, študije je dovršil v Ljubljani ter služboval potem v raznih krajih do 1890, ko je nastopil učiteljsko službo v Ribnem pri Bledu, kjer je vzorno deloval do svoje upokojitve leta 1921. Z delovanjem na prosvetnem in gospodarskem področju si je postavil najlepši spomenik. Vzorno je uredil šolski vrt, ki je postal temelj umnega sadjarstva vsega okoliša. O njegovi marljivosti pričajo stotine lepo urejenih sadovnjakov po vsem okolišu. Bil je tudi ustanovitelj gasilske organizacije, kmetijske podružnice, mlekarne in sadijske zadruge v občini. Dolga leta je bil občinski odbornik, opravljal je tudi posle občinskega tajnika. Sp-

Slab duh iz ust

Iz vsakemu zopni, očrneli zobje pokvarijo najlepši obraz. Obe ti dve lepotni napaki se odpravita že z enkratnim čiščenjem in okusno Chlorodont zobno pasto. Chlorodont da zobem bleščeč lesk slonove kosti, ne da bi pokvaril zobno sklenino. Tuba Din. 8.- Jugoslovanski proizvod.

kojno soprogo Marijo sta vzgojila in izobrazilo tri hčere in dva sina. Vsi so se posvetili učiteljskemu poklicu, ki ga izvršujejo v polni meri po očetovem zgledu. Vodja ribenske šole je njegov naslednik sin Milan, ki mu je zatisnil trudne oči.

Na velikonočni ponedeljek so zaslužnega šolnika položili k večnemu počitku v grob njegove življenjske družice in vsa občina je tekmovala, da bi na najpristnejši način izkazala pokojnemu narodnemu vzgojitelju in zaslužnemu gospodarskemu delavcu največjo čast. Po številu darovanih vencev, po obisku v hiši žalosti in po udeležbi pogreba, v občini še ni bilo tako velike pogrebne svečanosti. Nadučitelj Janko Vrežec bo ohranjen v častnem spominu.

Jubilej zaslužnega gozdarja

19 t. m. je praznoval v Kamniku 60letnico upokojeni okrajni gozdar g. Viktor Presl, ki si je v svojem službovanju po najrazličnejših krajih naše domovine pridobil mnogo zaslug v gozdarski stroki. Po rodu iz Tolmina. je absolvirao gozdarsko šolo v Idriji in služboval

kot okrajni gozdar v Radovljici, na Bledu, v Postojni, v Istri, Logatcu in v Sandžaku, kjer je ustanovil prvo gozdno drevnico. Najvidnejše sledove svojega truda pa je zapustil pri dolgoletnem službovanju v Postojni, kjer si je pridobil trajne zaslug v pogozdovanju našega Krasa. Vse tiste zelene borove gozdčice, ki ob železniški progi od Postojne do Divače tako prijetno očiviljajo enolično kraško goljavo, je zasadil in negoval g. Presl. Kmalu po voini je bil premeščen v Kamnik, kjer je po 40letnem službovanju stopil v pokoj. Kot izvrstnega družabnika, vzornega lovkega tovariša in strokovnjaka v gozdarskih vprašanjih ga cenil vse Kamnik, veliko ljubljeno in spoštovanje pa uživa v vsem kamniškem okraju pri našem kmečkem ljudstvu, kateremu je bil in je še zdaj s svojimi zanimivimi strokovnimi predavanji učitelj in prijateljki svetovalec. Možu kremenitemu značaju in zavednemu narodnjaku veljajo ob 60letnem jubileju tudi naše iskrene čestitke!

Dve hudi nesreči

Usoden padec hrastniškega rudarja — Ročna granata v otroških rokah

Ljubljana, 24. aprila

Z vlakom so pripeljali iz Hrastnika 28letnega rudarja Viktorja Urbanca, ki je na veliko nedeljo postal žrtev hude nesreče. Vozil se je s konjem, pa se mu je konj splasil in je Urbanec padel z drvečega voza tako nesrečno, da je obelzel nezavesten. Zdravnik domače Bratovske skladišnice, ki mu je nudil prvo pomoč, je ugotovil, da je ranjenec dobil hude notranje poškodbe in ne bi mogel prenesti vožnje z vlakom do Ljubljane. Tako je Urbanec tri dni neprestano ležal v nezavesti, zdaj pa so ga vendar prepeljali na kirurški oddelek v Ljubljano, kjer se mu je stanje že pričelo po malem boljšati.

V torek okrog 17. je našel 11letni Adolf

Jan, sin mizarskega mojstra iz Gaberja pri Celju, na podstrešju hiše št. 3 na Mariborski cesti, ki jo sedaj renovirajo, ročno granato in jo začel vrtati. Ročna granata je nenadno eksplodirala, odrgala dečku palec, kazalec in sredinec na levi roki ter mu poškodovala obraz, zlasti oči. Močno poškodovanega dečka so prepeljali z reševalnim avtomobilom v celjsko bolnišnico. Ker pa je nevarnost, da osepši, so ga danes oddali v ljubljansko bolnišnico. Kako je prišla ročna granata na omenjeno podstrešje, še ni ugotovljeno.

Mala fotografija

Ljubljana, 1. aprila

Fotografija je zadnje desetletje tudi pri nas šla svojo osvajačo pot. Amaterstvo se je tako razvilo, da jih je že malo, ki ne bi imeli lastnega fotografskega aparata. Velike tvornice so, posebno ameriške Kodakove, v Evropi pa Zeiss-Ikonove, vrgle na trg ogromno množico kamer za nizke cene, ki jih dandanes prav vsakdo zmore. Tovarne pri tem niso gledale le na ceno izdelave temveč prav toliko na priročnost in praprsto uporabljanje aparatov. Vse mogoče zahteve, ki so jih po vsesplošni popularizaciji fotografiranja storili amaterji tovarnam, so bile tudi znanjšanje velikosti do nedavna običajnih velikosti 10x15, 9x12 in 6x9 centimetrov. Te zahteve so šle za tem, da se z manjšimi oblikami zmanjša tudi negativni in pozitivni fotografski material in se s tem hkrati tudi poceni. Manjše kamere pa so tudi lažje, priročneje, kar ima svoj toben pomen v našem času sporta in hitrosti.

Vsem tem zahtevam odgovarjajoče so pričele tovarne izdelovati male kamere in so šle v konkurenčnem boju z velikostmi vedno nižje na formate, do katerih povprečni amater nima več zaupanja, saj mu je skoro neverjetno, kako je mogoče z običajnega normalnega kinematografskega filma napraviti povečano sliko poljubne velikosti.

Predavanje g. inženjerja Dreyerja iz Berlina nedavno večer v veliki uniojski dvorani je pokazalo, da je za to malo fotografijo med našimi amaterji mnogo zanimanja, saj so napolnili vso dvorano. Predavatelj je na številnih projekcijskih diapozitivih pokazal, kaj vse more amater doseči z malo kamero, kakor na primer a Cor-tax, poznanim izdelkom Zeiss-Ikonove tovarne. Preciznost, visoka občutljivost malega filma, ki je praktično skoro brez zrna, omogoča poljubno povečanje. Svetlojakost fotografskih leč, o kakršnih pred leti niti sanjal nismo, omogoča fotografiranje brez vsakršnih stojal, ki jih je današnji fotomater vrgel že med staro šaro. Z roke je danes mogoče tudi pri pičli umetni razsvetliavi z momentni od petinke sekunde dalje doseči zadovoljive uspehe. Svella umetna luč, kakor v gledališču ali podobno, pa omogoča celo osvetljevanje do ene petstotinke sekunde, kamor zadostuje že za velike brzine. Z malimi aparati pa je mogoče ujeti tudi najhitrejša gibanja, saj imajo kovinska prožila do tisočinke sekunde.

Predavatelj je z malo kinokamero projekiral še film malega formata, ki je prikazal izdelovanje takih fotografskih aparatov. Izdelovanje zahteva največje preciznosti in številnih kemičnih in fizikalnih preizkusov, katere merjenja so do stotinke milimetra točna.

Za svoje strokovno predavanje, v katerega je vpletel polno duhovitih zamisli, je bil g. inženjer Dreyer doležen splošnega priznanja poslušalcev, ki so imeli tokrat priložnost prav nazorno spoznati vse prednosti majhne fotografije.

Mnogo nesrečnih

Ki so zaradi smrtne neizgode izgubili svojega hranitelja, je bilo osrečenih z »Jutrovo« zavarovalnico, ki jim je bila izplačana ob »Jugoslavije« zav. družbe v Ljubljani, v vsakem primeru, ko je bila naročnina na »Jutro« točno plačana.

Vsak »Jutrova« naročnik je zavarovan za slučaj smrtne nezgode za Din 10.000.—.

razburi zelo že majhna količina kofeina. Zategadelj svarijo zdravniki k previdnosti. Kdor hoče priznati svojemu srcu in živcem, naj pije kofeina prosto in

Nervozne

popolnoma neškodljivo

KAVO HAG

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

NOVOST!

Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri premiera GRANDIOZNE FILMSKE REVIJE

IZSILJEVALKE

VELEFILM PETJA, GODBE, SALE IN ZABAVE RAZKOŠNE PLESNE REVIJE

Rezervirajte vstopnice! — Predprodaja od 11.—1/13. ure.

NOVOST!

Domače vesti

• Spomin na takovsko vstajo. Plaz osvobodilne borbe, ki ga je sprožil veliki Karadjordje, se ni dal nikdar ustaviti. Mišl svobode, ki jo je vcepil narodu, je tudi po njegovi smrti izpodkopavala turško oblast in 21. aprila leta 1815. je spet, in sicer iz Takova zadonel klic »za krst častni i slobodu zlatnu«, ki je zbral borce za svobodo okoli Miloša Obrenovića. Spet je vzplamtel krvava borba, ki je bila sicer potlačena, a je plamtela še naprej, dokler ni bilo maščevano Koeovo in dokler ni bil naposled pod viteškim kraljem Urediteljem, ki sedaj tudi že počiva na Oplenju, osvobojen in združen vseh naš narod. Znameniti dan takovske vstaje so slovesno praznovali na torišču krvavih borb pred 120 leti, slavilo pa so ga tudi razne organizacije, posebno lepo pa je praznoval 10. pešpolk, takovski, ki je nastanjen v Sarajevu kot svojo krestno slavo.

• Pred otvoritvijo rednega zračnega prometa. S 1. majem bo odprt redni zračni promet v naši državi ter bodo uvedene na novo zveze Sarajeva, Beograda in Bitolja, ostale pa bodo dosedanje zveze Beograda, Zagreba in Dunaja, Beograda, Skoplja, Zagreba in Susaka ter Ljubljane in Susaka. Cene zračnih potovanj bodo letos znižane. Za pot od Beograda do Zagreba se je plačalo poprej n. pr. 440 Din, sedaj pa bo stala vožnja 350. Potovanje od Zagreba do Susaka je znižano od 250 na 200 Din. Toliko stane tudi pot Ljubljana-Susak. Veliko zanimanje vlada za proso, ki jo bodo vodili Čehi. Na tej progi bodo opravljala službo amfibijska letala, ki lahko pristanejo na kopnem in

BOLERO

Godba: Maurice Ravel

na morju. Letala te vrste na progi Praga-Susak bodo pristajala v pristanišču in ne na Grobnickem polju pri Susaku. Amfibijska letala bodo prispela iz Praga na Susak v 305 minutah. Zveza, ki jo bodo vodili češkoslovaški letalci, bo tretja dnevna zveza med Zagrebom in Susakom.

• Izlet beogradskega železničarjev v Carigrad. Včeraj so številni člani železničarskega turističnega kluba v Beogradu odpoštovali na izlet v Carigrad. V Carigradu bodo prebili pravoslavne velikončne praznike, na poti pa se bodo ustavili tudi v Sofiji. V Beograd se bodo izletniki vrnili 1. maja.

• Vse korporacije, društva in ustanove se obveščajo, da se bo vršil letos tradicionalni »Mariborski teden« v času od 3. do 13. avgusta, ob kateri priliki bi se morali vsi vršiti razni kongresi, občni zbori itd. Uprava Mariborskega tedna opozarja vso javnost, da je polovična vožnja pri potovanju v Maribor kar tudi pri povratku že odobrena. Društva, ki namenjajo prireditvi v navedenem času eventualne sestanke, kongrese, zborovanja itd. naj zaradi uvrstitve sporeda to javijo upravi Mariborskega tedna, Maribor, Aleksandrova cesta 35. Telefon 21-22.

• Poziv vsem tehnikom! Mnogi izmed inženjerjev in tehnikov sploh tavajo danes brezupno okrog ter se borijo za najskromnejšo eksistenco in so prepričani skrajnemu izrabljanju. Vsak po svoji poti skuša priti pod skromno streho; kdo je spretnější, brezobzirnejši in ima »boljše zveze«, ta se danes nekega dne kopije do eksistence. Toda nihče ne bo ugovarjal, da se ne bi mogli doseči večji in hitrejši uspehi pri skupnem naporu vseh tehnikov. Organizacije tehnikov so se združile v »Komite tehničnega dela«, ki si je že na prvi mah pridobil velike simpatije ter uvaževanje. Komite bo to uvaževanje od strani oblasti in javnosti še stopnjeval. Toda tudi od onih, ki jim bo Komite v največji meri koristil, se lahko nekaj zahteva; najmanj to, da ne stojijo malomarno ob strani izven svojih strokovnih organizacij; da se zavedajo skupnosti interesov in da ne pričakujejo pomoči samo od drugih. Komite bo v prvi vrsti skrbel za vse tehne člane organizacije, ker to tudi zasluži in so to upravičeni zahtevati.

• Natečaj za inženjerje in risarje. Ministrstvo za javna dela potrebuje 30 gradbenih inženjerjev in 40 gradbenih risarjev. Absolventov tehnične srednje šole. Inženjerji prejema mesečno pavšalno nagrado do 2000 Din, risarji pa do 1500 Din in bodo uslužbeni kot pomožni tehnični osebje pri gradbi državnih cest od Beograda do Subotice in do Kragujevca ter od Prijepolja do Belega polja. Prošnje je treba vložiti pri ministrstvu do 10. maja.

• Novi grobovi. Umrl je predsednočim na Glincih pri Ljubljani g. Josip Rožmanec, upravitelj poslopih bivše mlarne Pokojnik, ki je dosegel starost 67 let, je bil izredno ljubezniv človek in priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Pogreb pokojnega bo danes ob 16. s Tržaške ceste 1 na viško pokopališče. — V zavetišču na Vidovdanski cesti v Ljubljani je umrla gospa Alojzija Jeršetova, vdova po nadučitelju Blago pokojnec, danes ob 17. spremenil k Sv. Križu. — Na Vrhniki so včeraj pop. položili k večnemu počitku g. Frana Tršarja st. Ugledni gospodar, ki je umrl star 61 let, je bil svoj čas vrhnjski župan, dolgo dobo cerkveni ključar in splošno vnet za napredek svojega kraja. Kot dober katoliški mož, ki se je zlasti zadnja leta povsem

umaknil iz političnega življenja, je užival splošno spoštovanje. To je v častni meri pokazal pogreb, h kateremu so poleg domačinov prišli tudi prijatelji in znanci iz Ljubljane in od drugod. Glavni odbor za obdelovanje Barja, pri katerem je deloval celih 22 let, je zastopal predsednik g. dr. Spiller-Muys z več odborniki. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Poroki. Včeraj se je poročil v frančiškanski cerkvi v Ljubljani inženjer g. Rajko Leske s krofesorico na drž. trgovski šoli g. Mašo Gorazdovo iz ugledne narodne rodbine. — Na veliko nedeljo sta se poročila v Semiču g. Leo Roth in gđ. Zelenka Schillerjeva. Bilo srečno!

• Naročnikom »Življenja in sveta«. Uredništvo tedenske revije »Življenje in sveta« sporoča, da so tehniške zapreke v tiskarni zakasnile majhno zamudo novega (19) zvezka.

• Izšla je nova številka Ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo »NAS VAL«, ki prinaša Zoschenkovo satirično črtico »Kuhinjski ščurki«, Pivkov zanimivi doživljaj iz življenja pilota »Brez krmila«, nadaljevanje poljudno pisane razprave o Röntgenu, Sel Catinijev roman »Emilio Berenini«, Ču farjevo komedijo »Ameriška tatvina«, Radjsko tehniko, bogato zbirko modnih skic, beležke iz radijskega, gledališkega in filmskega sveta. Poleg krasnih slik pod naslovom »Pomladno prebujenje« prinaša »NAS VAL« še križanke in magične like in na posebni 12 stranski prilogi točne in pregledno urejene programe vseh važnih oddajnih postaj. Zahtevajte še danes brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod te najbolj pestre in nakeenjšje slovenske ilustrirane tedenske revije. Mesečna naročnina 12 Din. Pišite na naslov: Radijska revija »NAS VAL« Ljubljana.

Film Z. K. D.

V ELITNEM KINU MATICI

Na izrecno zahtevo danes ob 1/3.

VESELI OTROŠKI RINGARAJA

Jutri ob 1/3. Vlasta Burjan kot

REVIZOR IZ PETROGRADA

• Mlad rokovnjač. Ko se je vračal 35 letni Mavrer Alojz z gore Oljke na velikonočni ponedeljek proti domu v Velenje, ga je brez vsakega povoda napadel mladenič ter mu prizadel več nevarnih ran z ostrim nožem. Orožniki so ugotovili, da je izvršil napad 15letni pekarski učence Pirmanšek Jožef, doma iz Podkrajca, s nekim mlaščim tovarišem. Fanta so našli pozno ponoči doma skritega v senu, popolnoma pijanega. Fant je že tretjič storil tak napad na popolnoma tujo osebo.

• Vse skrbi za dolgo potovanje so prigranjenosti tistim, ki se udeležijo letošnje vožnje »Kraljevice Marije« od 30. junija do 16. julija ob vsem Jadranu v Grčijo, na Kreto in v Afriko, k Nilu in piramidam. Izvršni odbor Jadranske straže v Splitu pošlje vsem prijavljenim potnikom podrobna navodila za potovanje; za vizume, valute, popuste na železnice, tiskani vodič s točnimi opisi krajev, ki jih bodo izletniki obiskali itd. Poskrbljeno bo tudi za vse izlete na kopnem. Prijavite se tako na naslov: oblastni odbor JS, Ljubljana, palača LKB.

• Kaj najbolj škoduje loncem? Loncem kakor tudi drugi posodi in jedilnemu priboru najbolj škodujejo razni raskavi predmeti, s katerimi jih čistite. Uporabljajte zaradi tega VIM univerzalno čistilno sredstvo, pa se vam ne bo treba nikoli več pritoževati, da so se ti predmeti prehitro obrabili.

• 100 let bi mogel učakati vsak normalen človek pri umni uporabi svojih sil. Kdor hoče ostati zdrav in dolgo živeti, naj se varuje vseh moških okvar po družilih kakor je n. pr. kofein v kavi. Pijte kavo Hag! Le-ta je tako čista, kakor da je rasti narava vsaki fini zrnat kavi, ter je neprekosljiva glede prijetnega okusa in arome, zraven pa zajamčeno neškodljiva. Toda posebno važno je, da pospešuje kava Hag tudi duševno in telesno tvornost. Te praktične izkušnje potrjujejo znanstvene preiskave.

Z OBLEKAMI, POVRŠNIKI i. t. d.

VAS ŠE VEDNO NAJBOLJŠE POSTREŽE

V posebnem oddelku za otroke

priznana najlepše obleke, površnike

ltd., ltd.

• Štedite obutevi! Med rednimi in neželjenimi izdatki, ki se javljajo ob časa do časa, je tudi izdatek za popravilo podplatov in pet. Rešili se boste tega bremena, če uporabljate: PALMA-OKMA gumijaste podplate in podpetnike, ki pristajajo k vsakemu čevlju.

• Obledete obleke barva v različnih barvah in pilisira tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u— Poslednja pot ponorečenega Mirka Gombača. Včeraj popoldne je Ljubljana ob prav veliki udeležbi občinstva pospremila visokošolca Mirka Gombača do njegovega poslednjega domovanja pri Sv. Križu. V žalnem sprevodu je razen svojcev med drugim korakal za svojim praprom ves viški Sokol, ki je izgubil z nesrečnim planincem enega svojih najbolj delavnih članov, člani in članice v kroju, moški in ženski naraščaj pa v civilu, nato pokojnikovi športni tovariši s predsednikom SK Primorja Sancinom, številni Skalaši, množica Mirkovih tovarišev z uni-

CENJENE DAME

opozarjamo na brezplačno kozmetično predavanje in osebno konzultacijo

priznane damske kozmetičarke gospe

Helene Pessl-ove

Predavala bo konec prih. tedna v Ljubljani in Mariboru. Pojasnila: drogerija I. KANC, v nebotičniku; drogerija A. KANC, v Židovski ulici in drogerija M. KANC, v Mariboru, Gosposka ulica 33. 3795

verze in zlasti mnogo policijskih uradnikov v civilu. V imenu univerze se je udeležil pogreba tudi pokojnikov učitelj, univ. profesor dr. Polec. Ob odprtem grobu eta se od njega poslovila zastopnica Sokola in planincev, nato pa se je na ksto, ki je bila že prej zasuta s svežim planinskim cvetjem, usula zemlja, ki ji je od vekomaj namenjeno vse, kar se rodi pod solncem.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer CLIVE BROOK v prekrasem vefilmu

GREŠNA NOČ

Film prekrasne vsebine in divnih doživljajev

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

u— Moravski zbor OPUS obstoji sedaj 9. leto. Do jeseni minlega leta je absolviralo 124 velikih koncertov in 44 priložitnostnih nastopov. Na pamet je v tem času naštetih spored, ki obsega 233 skladb, ki jih je napisalo 91 skladateljev. Vsi člani so izvrstno šolani, kar dokazuje to, da je iz njihove srede izšlo 10 izvrstnih zborovodij. Za Ljubljano imajo sestavljen program češkoslovaških moških zborov iz starejše pa tudi najnovejše literature. Poleg tega pojo tudi 2 jugoslovenska zbora, in sicer 1 Milojevičevega in 1 Gotovčevega. Prodaja vstopnic za koncert, ki

BOLERO

Godba: Maurice Ravel

bo v soboto 27. t. m. v veliki kazinski dvorani ob 20. uri, je v knjigarni Glasbene Maticice.

u— Člani moškega zbora OPUS iz Brna pridejo v Ljubljano v soboto 27. t. m. ob 13.35. Na glavnem kolodvoru jih bodo sprejeli zastopniki Jugoslovensko-češkoslovaške lige, Češke Obce, Hubadove pevske župe itd. Pozdravila jih bo tudi vojska godba. Vse ljubljansko občinstvo vabimo k sprejemu bratskih pevcev in k posetu koncerta, ki se bo vršil leti dan ob 20. v veliki kazinski dvorani.

HOTEL ALMIS

Kraljevica

Povsem novo opremljen tik ob morju. Tekoča voda v vseh sobah. Kopalnice v hiši, telefon, lastna garaža, bencinska postaja.

u— Proslava 125 letnice rojstva pianista in skladatelja Friderika Chopina bo v petek 3. majnika ob 20. na intinmem koncertu Glasbene Maticice Ljubljanske v Hubadovi dvorani. Spored obsega izključno le dela nesmrtnega Chopina za 1 glas in klavir, za klavir in za trio. Natančni spored javimo.

u— Odbor za razstavo »Spomini na našega kralja« prosi, da tisti, ki so osebno prinesli razstavljene predmete, spet pošljejo ponje v petek 26. t. m. od 9. do 13. ure.

u— Slavistično društvo v Ljubljani vabi na I. redni občni zbor, ki bo na belo

Moški!

Za zdravljenje seksualne slabosti (impotence) najnovejši izum — kombinirane pilule »VI-HA-GE«

Za zdravljenje seksualne slabosti (impotence), motenj v funkciji spolnih organov, pri popuščanju moči ter v primerih seksualne nerazume v nesigurnosti vzmetne najnovejši izum, kombinirane pilule »VI-HA-GE« za moške (rjave). Dobivajo se v vseh lekarnah. Glavni depot M. Bogdanovića laboratorij »Viscite«, Zagreb.

Po pošti razpošilja diskretno: Apoteka »Jelačić banuc Mr. M. Gavrančić, Zagreb, Jelačićev trg 12-Jo. Cene: poskusna (30 zavoječkov) Din 84.—, originalni paket z žepnim etuiem in navodilom Din 217.—. Zahtevajte z naročilom obenem zanimivo in poučno brezplačno knjižico: »Zdravljenje spolnih motenj pri moških in ženskah«. Reg. ministrstvo soc. politike in nar. zdravja S. br. 24.601 — 28. novembra 1934

nedeljo 28. t. m. ob 10. dopoldne v prostori slovenskega seminarja na univerzi.

u— Zveza blagajniških zdravnikov in Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani imata v petek dne 26. aprila ob 13.30 v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti znanstveni sestanek. Predava gosp. primarij dr. Minar, zdravnik ortoped OUZD o temi: »Vprašanje artritidnih obolenj hrbtenice v socialnem zavarovanju«. Zdravniški OUZD in vsi ostali g. zdravniki vabljani.

u— Ne pozabite, da predvaja jutri ZKD filmsko delo »Revizor«, v katerem igra glavno vlogo slavni igralec Vlasta Burjan. Predstava bo ob pol 15. v prostorih Elitnega kina Maticice.

u— Lepa pustolovščina je naslov nove komedije, katero ponovi šentjakobsko gledališče v soboto in nedeljo. Dejanje te duhovite komedije se nanaša na mlado nevesto, ki pobegne tik pred poroko z drugim, k stari nagubani babici, katero izvrsno igra ga. Bučarjeva. V ostalih vlogah nastopijo: Klavtorova, Černičeva in Grgurevičeva ter gg. Hanzlić, Vizjak, Urbić in Milčinski. Prodaja vstopnic v Mestnem domu od sobote dalje.

u— Občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslovenskega profesorjskega društva bo letos 2. junija ob 10. v Trgovskem domu.

u— Redni občni zbor »Bežigradskega pevskega društva« v Ljubljani bo v nedeljo 28. t. m. ob 11. dop. v društveni sobi (gostilna Rebec), Tyrševa cesta.

u— Zveza gospodinj vabi na seetanek danes ob 16. uri, Breg št. 8. Predavanje v rižu in pokušnja rižote.

u— Združene brivce in frizerje v Ljubljani opozarja občinstvo, da je v njegovem območju stopil s 1. aprilom v veljavo nov cenik, ki je obvezen za vse brivce in frizerje. Cenik je izošteben v vseh brivskih in frizerskih lokalih, tako, da je na vpogled strankam.

u— V včerajšnjem poročilu o poklonitvi srednješolcev in učiteljskihnikov na grobu Viteškega kralja je izostalo, da je napravil načrte za skrinjico in opremo knjig g. profesor Viktor Cotič, ki je tudi napravil naslovno stran knjigam.

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer

GRETA GARBO

v napetem filmu

SUSANA LENOX

Delo polno ljubezni in trpljenja

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Iz Celja

e— Emilijan Lilek — častni član »Soča«. Celjska »Soča« je na zadnjem občnem zboru soglasno izvolila ugledega zgodovinarja vladnega svetnika g. Emilijana Lileka v Celju za častnega člana. Vladni svetnik g. Lilek si je pridobil izredne zasluge s svojimi odličnimi brošurami, s katerimi je zainteresiral svet za naše brate in sestre onkraj naših mej. Opisal je zatiranje naše majšine v Italiji in Avstriji ter tako pokazal krvavečo rano Evrope, preko katere je nemogoče priti do evropskega miru. Najprej je treba zaceliti te rane, potem bo šele mogoče misliti na mir. Redki so možje, ki bi se z vso ljubeznijo posvetili vprašanjem naših manjšin, a med temi redkimi zavzema zgodovinar g. Lilek brez dvoma prvo mesto. S spoštovanjem zre vsa jugoslovenska emigracija na delo nemurnega siivolasega zgodovinarja, ki ga je celjska »Soča« za njegovo zaslužno delo skromno nagradila s častnim članstvom.

e— Društvo jugoslovenskih akademikov v Celju bo imelo danes ob 20. članski sestanek v klubovi sobi Celjskega doma. Na dnevnem redu so poročila o razmerah in položaju na naših univerzah ter o programu za delo v velikih počitnicah.

e— Slovensko obrtno društvo v Celju je na seji v torek votalo iz čistega dobička obrtniškega plesa 1000 Din obrtni nadaljevalni šoli, 1000 Din pa Vajenskem domu v Celju.

e— Na zadnjem občnem zboru Strelske družine v Celju je bila izvoljena nova uprava, v kateri so naslednji gg.: predsednik podpolkovnik Milisav Bojčić, podpredsednik ravnatelj Celjske posojilnice Drago Kralj, tajnik kapetan II. razr. Radisav Radosavljević, blagajnik mestni računski revident Janko Wagner, odborniki hotelir Drago Bernardi, trgovec Fric Confidenti, trgovec Rihard Kraupner, industrijec Karol Pajk, kapetan I. razr. Gjorgije Dimitrijević in upravitelj mestne klavnice Anton Grajzl.

e— Iz št. Jurija ob Taboru nam sporoča g. Maks Cukala: Razširjajo se letaki, s katerimi se med drugim najavlja volitni shod kandidata dr. Antona Ogrizka

iz Celja za četrtek 25. t. m. ob 18. v »gostilni Cukala v Sv. Juriju ob Taboru«. Izjavljam, da nimam gostilne ter da tudi sicer nisem bil zaprosen, da odstopim prostor za kakršenkoli volilni shod.

e— Žrtev pretepa. Na velikonočni ponedeljek so se stegli fantje v Ložiču pri Marijagradcu. Pri tem je dobil 29letni delavec Franc Vodišek iz Marijagradca hude poškodbe po glavi, rokah in nogah. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

e— Nove srečke za II. razred drž. razredne loterije so prispale. Obnovite srečke čim prej v podružnici »Jutra«. Časa imate samo do 2. maja.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni film »Pot do srca« in dve predgri.

Iz Maribora

a— Velikonočni obredi v pravoslavni kapeli v Melju. Na veliki četrtek (danes) ob 18. večernice (bdenije) s čitanjem 12 evangelijev. Na veliki petek ob 16.30 večernice s polaganjem plaščance. Na veliko soboto ob 16.30 večernice in spoved. Na veliko nedeljo točno ob 4. zjutraj procesija (litija) okrog kapele v Melju, nato liturgija ter sv. obhajilo. Na veliki ponedeljek ob 9.30 liturgija. Vljudo se pozivajo pravoslavni verniki, zlasti oni, ki bivajo v mestu, da se udeležijo navedenih obredov.

a— Lep prispevek. Za spomenik kralju Ureditelju v Mariboru je prispevala podružnica zavarovalnice »Croatia« 2000 Din.

a— Iz šolske službe. Učiteljica Pavla Obranova, ki je bila doslej nameščena na šoli v Kamnici pri Mariboru, je premeščena v Ormož.

a— Ugodnosti za višinske letovišča. Svoj čas smo obširno poročali o uvrstitvi pohorskih višinskih letovišč v red klimatskih krajev s vseno železniško.

BOLERO

Godba: Maurice Ravel

mi ugodnostmi. S 1. majem t. l. pa se razširijo te ugodnosti v toliko, da bo sadščalo sedemdesetno bivanje na Pohorju na brezplačno povratno vožnjo (doslej je bilo potrebno 10 dnevno bivanje in da večjote te ugodnosti preko vsega leta, ne pa samo v določenih sezonskih mesecih kakor doslej. Z razširjenimi ugodnostmi bo naše Pohorje nedvomno še veliko več pridobilo.

a— Kje bodo Mariborčani volili. Volilci I. okraja s začasnimi črkami rodbinskega imena A do J v telovadnici deklet, meščanske šole v Miklošičevi, od K do P v telovadnici realke v Krekovi I, od R do Z v realki na Jugoslovenskem trgu št. 1. Volilci II. okraja od A do J v dekliški meščanski šoli v Cankarjevi, od K do P istotam, od R do Z v poslopu pomožne šole v Razlagovi 16. Volilci meškega okraja v otroškem vrtcu v Erjavčevi 3, volilci IV. okraja od A do L v telovadnici osnovne šole v Goeposveti 10, od M do Z istotam v drugi sobi. Volilci V. okraja: od A do G v IV. dek. osn. šoli, od H do K v telovadnici na Ruški 16, od L do P v poslopu istotam, od R do S istotam, od S do Z pa v otroškem vrtcu v Valvazorjevi ulici. Javni uslužbeni, ki stanujejo izven Maribora, pa imajo v mestu volilno pravico, na 16. volišču v prostorih trgovske akademije na Zrinjskem trgu 1.

a— JNS v Studenih ima danes v četrtek ob 19. sejo v prostorih NO na Kralja Petra cesti. Vabljani vsi studenški, pa tudi radvajski somišljeniki.

a— Ker se razne izpremembe ne javljajo vojskemu uradu, zlasti glede vprežnih vozil in koles, je odredilo poveljstvo mariborskega vojskega okrožja, da se vrši pregledovanje in popisovanje dolejšje nepregledanih konj, vprežnih vozil in dvokoles najbrž v mesecu juniju, kar se bo še objavilo, in se pozivajo vsi prizadeti, da v izogib posledic svoje se nepregledane in nepopisane konje, vprežna vozila in kolesa prijavijo mestnemu vojskemu uradu na Slomskem trgu 11, in sicer najpozneje do 30. t. m.

a— Društvo jugoslovenskih akademikov. Diskusijski večer o jetiki bi v petek 26. t. m. ob pol 20. v posebni sobi restavracije »Narodni dom«.

a— Prihodnja glasbena premiera v gledališču bo O. Nedbalova opereta »Poljska krik«.

a— 1000 Din za človekoljubne namene je daroval ravnatelj K. Fišer sreskemu odboru tukajšnjega Rdečega križa.

a— MP — plinarsna opozarja: V zadnjem času prodaja po mestu neki zastopnik plinske gorivce lastnega izuma. Plinarsna opozarja svoje konzumente, naj ne nasedajo dotičniku, ker ni pooblaščen od plinarske kot zastopnik, niti ne odgovarja izvedba gorivca prednostim prvovrstnega gorivca!

a— 39 in ne 5 ur! K poročilu, ki smo ga priobčili v včerajšnji številki o Kelnaričevi smrti in njegovem pogrebu pojasnjujemo, da so kopali 39 ur, da so prišli do njegovih zemskih ostankov, in ne pet ur kakor je bilo pomotoma navedeno.

a— Bela žena. V Pobrežju na Aleksandrovi 23 je umrl v starosti 50 let posestnik Rudolf Krepek. Prepeljali so ga v graški krematorij. — V splošni bolnišnici je podlegel neozdravljivi bolezni 48letni posestnik Ivan Sagaj iz Pobrežja. — V Turnarjevi 13 je preminila v 59. letu svoje dobe delavka Marija Pliberškova. Žalujočim iskreno sožalje!

a— Bogate ležišče emajlne glinje je odkril upokojeni orožniški narednik Karel Hriš v Račah. Po izvršeni analizi je prejel od rudarskega poglavarstva v Ljubljani rudosledno pravico.

J. MAČEK

LJUBLJANA, Aleksandrova c. 12

Sport

Zdravstveno-vzgojno predavanje LNP bo danes ob 20. v zeleni dvorani Uniona. Dr. Ahčin bo nadaljeval svoje nad vse poučno in zanimivo zdravniško sportno predavanje, na katerega opozarjamo ne samo nogometaše, marveč sportnike vseh panog. Kot drugi bo govoril dr. Tome. o sportni morali. Za nogometaše je udeležba obvezna, a ostali sportniki in sportno občinstvo se naprošajo za čim številnejšo udeležbo. Vstop prost.

Propagandni juniorski in seniorski lahkoatletski miting ASK Primorja za po- vabljen bo v soboto ob 15.30 in nedeljo ob 15. Ker bo to prva prireditev v tej se- zoni na tekaškim, istočasno pa prvi nastop klubovih prominentnih atletov, obeta biti zelo zanimiva. Sobotni program obsega discipline: 200 m za sen. in jun. C. kroglja sen., 900 m, skok v daljavo sen. in jun. C. met diska sen. in jun. C., skok v višino za jun. in sen., 1500 m za jun. in sen. in tek 110 m čez zapreke. V nedeljo bomo atlete videli v borbi v disciplinah: 100 m za jun. in sen., met kladiva sen., troskok za jun. in sen., 400 m, met kopja za jun. in sen., skok ob palici za jun. in sen., 500 m, sta- feta 4 krat 100 za jun. in sen. ter 400 m čez zapreke.

Uspeh Amaterja proti zagrebški Špar- ti. Za veliko nedeljo je trbovelski Ama- ter pripravil domači javnosti najlepši užitek in pravo senzacijo s tem, da je povabil v goste odlično moštvo zagrebške Špate. Igra, ki ji je prisostvovala ogromna mno- žica občinstva, je potekala prav zanimivo in je izpričala dostojen nivo domačih no- gometašev. V prvem polčasu je bilo za- grebško moštvo v rahli premoči in je na račun šibkeje Amaterjeve obrambe zabilo dva gola. Kljub dejstvu, da sta manjkala dva najboljša igralca, pa se je Amaterjevo moštvo v drugem polčasu znašlo tako, da so bili gostje temeljito pritisnjeni pred svoja vrata, in je po srednjem napadalu zabilo gol. Vsi nadaljnji napadi in ostri strel na gol pa so ostali plen izvrstnega vratarja Špate, ki je branil odločno in sigurno. Tekma je vzbudila občudovanje gledalcev zlasti zavoljo tega, ker se ni toliko igralo za gole, temveč sta obe moštvi poskušali pokazati nogomet v obliki fines in tehni- čnega znanja. Gostje iz Zagreba so bili z igro Trbovelčanov prav zadovoljni, prav tako pa tudi z gostoljubnim sprejemom, ki so ga bili deležni v naši črni dolini. Tek- mo je objektivno sodil g. Božič. Predtek- ma med rezervama Amaterja in Retja, ki jo je sodil g. Stepišnik, je končala 3 : 3. — Vodstvu Amaterja, ki tako smotno deluje za povzdigo sporta med našo mladino, že- limo pri tej priliki, da s čim večjim uspe- hom realizira tudi delovanje lahkoatletske sekcije, ki jo je pred kratkim ustanovil in jo že tudi prijavil JLAS v Zagrebu.

Slike iz Balkanskih iger 1934 v Za- grebu so razstavljene v trgovini Sport- Kmet na Aleksandrovi cesti. Reflektanti jih lahko naročijo proti vplačilu 450 Din za format 6 krat 9, 5.50 Din za format 9 krat 12, 6.50 Din za dopisnice in 10 Din za format 13 krat 18. Oglejte si bogato izbiro in pridno posegajte po slikah.

Kolesarsko dirko Celje — Konjice — Celje je klub slovenskih kolesarjev v Cel- ju prelozil na 28. t. m. Dirka bo na progi (50 km), start ob 14. pred Sokolskim do- mom v Gaberju, cilj isto tam okoli 15.30. Za dirkače obvezen sestanek v soboto 27. t. m. ob 20. v klubovi sobi hotela »Huber- tus« v Celju.

ASK Primorje (centralni odbor). Danes ob 20.30 v tajništvu, Tyrševa c. 36, prej lokal Narodne prosvete, vzhod iz ve- že, seja sanacijskega odbora. Zaradi važ- nosti so naprošeni za točno in zanesljivo udeležbo vsi odborniki. — (Lahkoatletska sekcija) ima v petek ob 20.30 v tajništvu, Tyrševa c. 36 (prej Narodna prosveta), vzhod iz veže, sejo sekcijskega odbora. Za- radi važnosti udeležba vseh odbornikov kakor tudi članov tehn. odseka obvezna. Načelnik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Opozarjajo se vsi aktivni igralci, da mo- rajo prisostvovati predavanju zdravstveno- vzgojnega odseka LNP danes točno ob 20. v zeleni dvorani Uniona.

Plavalna sekcija SK Ilirije opozarja vse članstvo, da je zimski bazen odprt v petek in soboto. Izrabite priliko in pridno trenirajte! — Vsem udeležencem plavalne- ga tečaja naznanjamo, da bo prihodnja vaje 26. t. m. ob 20. v zimskem bazenu.

SK Reka obvešča igrače prve grupe na redne treninge vsak torek in četrtek ob 17. na igrišču. — Pozivajo se člani, da se udeležijo pogoiba občeta našega člana g. Rožmanca danes popoldne.

SK Grafika. Pozivajo se vsi igralci, da se udeležijo predavanja vzgojno zdravstve- nega odseka pri LNP, ki se bo vršilo zvečer ob 20. uri. Zbirališče pred vhodom hotela Union ob 19.45.

SK Mars vabi strogo obvezno igrače drevi ob 20. na predavanje LNP v Unionu. SK Slovan. Danes ob 15. strogo obve- zen trening za vse igralce nogometne sek- cije. Za danes zvečer napovedani sestanek je zaradi predavanja LNP preložen na 26. t. m. ob 19.30 v klubovi sobi pri Kru- šiču. Sigurno in točno!

SK Svoboda, Ljubljana. Danes ob 19. članski sestanek v Delavski zbornici. Jutri ob 14. naprej trening.

SK Slavija. Danes ob 16. trening za vse igralce rezervne skupine, ob 17.30 pa strogo obvezen za prvo grupo. Zvečer ob 20. članski sestanek v posebni sobi kavar- ne Evrope. Tainik sigurno! V nedeljo igramo prvenstveno s Korotanom.

Službene objave LNP

(Seja u. o. 17. t. m.)

(Navzoči gg.: Kuret, Kralj, Novak, Lo- gar, Jugovec, Kačar, Dorčec, Slamič, Bulje- vič, Roth, Kern, Skalar, Malovrh.)

Poziva se Slovan, da v roku štirinastih dni poravnata Hermesu na najemstima za uporabo igrišča 700 Din. Prošnja Amater- ja od 10. aprila za odgoditev vrnitve poso- jila za igrišče se dostavi JNS s priporočil- lom. Sporoča se klubom in drugim intere- sentom, da je knjiga »Sportisti govore« iz- šla ter se jo more naročiti za 25 Din pri g. Ljubomiru Vukadinoviću, Beograd, uredništvo »Politike«.

Klubi Primorje, Svoboda, Slovan Slavi- ja in Reka se kaznujejo s 25 Din, ker niso poslali zadostno število igralcev na zdrav- stveno-sportno predavanje 4. t. m. Na pri- hodnja zdravstveno-sportna predavanja mora vsak klub predložiti pred predava- njem seznam igralcev, katere bo klub po- slal na predavanje, služujočemu odbor-

1 Praske in razpoke
2 Čudo- delni zdravnik
3 Ubogi otrok, ves poln si prask
4 Zdaj se moraš pa dobro varovati!
Ubogajte čistilko VIM - ona Vas bo rešila!

VIM čisti vse navadne in boljše predmete. — Nikoli ne praska,

ker: **VIM** čisti prizanesljivo!

niku. Igralci, ki bodo določeni, pa se pre- danja ne bodo udeležili, bodo predani k. o. v kaznovanje, klubi pa, ki ne bodo poslali seznanja igralcev, bodo kaznovani z globo 25 Din.

Kaznuje se Dobrna s 25 Din, ker ni od- dala postave moštva na predpisani tiskovi- ni pri tekmi 31. marca v Litiji. Poziva se Krški SK, da v osmih dneh poravnava sod- niško tako in ostale stroške v znesku 101 Din sodniku g. Andreju Svetku iz Celja za tekmo 24. marca v Krškem. Potrdi se imenovanje Rudolfa Senice za tajnika o. o. Maribor. Naslov je: Senica Rudolf, Maribor, Prva hrvaška štedionica. Klubi mora- jo prijavljati prijateljske pokalne tekme samo svojem Okrožnemu odboru, ki jih sporoči LNP. Igralcema Kleinlecherju Ivanu in Schidtu Karlu se dovoli gostovanje v moštvo Domžal 21. in 22. aprila. Poziva- vajo se klubi, da poravnajo članarino za letošnje najpozneje do 15. maja. Izreka se Mladiki ukor, ker ni poslala svojega za- stopnika na sestanku drugorazrednih klub- ov 10. t. m. Poziva se Svoboda, Tržič, da poravnava Bratstvo, Jesenice, 70 Din za stroške zaradi prepozne odpovedi tekme 31. marca na Jesenicah. Imenujejo se v O. O. Maribor Frankl Ernest in v O. O. Trbovlje Glavič Edo in Jordan Franc. Po- ziva se Hermes, da poravnava Mariboru predpisani paval ob prvenstvene tekme v roku 14 dni.

Vzamejo se na znanje dopisi Slavna, Bijeljina, Čakovčevkega SK, Svobode, Re- ke, Sokolskega društva Obrovac, Slavije,

Primorja, Marsa, Korotana, Celja, Domžal, Dobrne, Gorenjca, Jadrana, Javornika, Ra- kek, Jugoslavije, Celje, Mladike, Mure, Radovljice, Rapida, Šoštana in Zaloga.

Vzamejo se na znanje novi odbori klub- ov: Olimpa, predsednik Andrej Svetek, tajnik Josip Mahkovec, naslov kluba Ma- riborska cesta 20. Slavije, predsednik Škerl Damjan, tajnik Zalezel Janez, post- ni predal 320, Atletik SK Celje predse- dnik Hönihmann Gustav, tajnik Helfried Patz, sportna trgovina Jos. Krell.

Poziva se Radomlje, da planira igrišče tako, da bo sposobno za regularno odigra- nje tekem in da napravi barijero okrog igrišča. Poziva se Korotan, Kranj, da spo- roči LNP, Igralcema Kleinlecherju Ivanu in Schidtu Karlu se dovoli gostovanje v moštvo Domžal 21. in 22. aprila. Poziva- vajo se klubi, da poravnajo članarino za letošnje najpozneje do 15. maja. Izreka se Mladiki ukor, ker ni poslala svojega za- stopnika na sestanku drugorazrednih klub- ov 10. t. m. Poziva se Svoboda, Tržič, da poravnava Bratstvo, Jesenice, 70 Din za stroške zaradi prepozne odpovedi tekme 31. marca na Jesenicah. Imenujejo se v O. O. Maribor Frankl Ernest in v O. O. Trbovlje Glavič Edo in Jordan Franc. Po- ziva se Hermes, da poravnava Mariboru predpisani paval ob prvenstvene tekme v roku 14 dni.

Vzamejo se na znanje dopisi Slavna, Bijeljina, Čakovčevkega SK, Svobode, Re- ke, Sokolskega društva Obrovac, Slavije,

Bolezen stržena

na vinski trti

Članek Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru, objavljen v »Jutru« od 24. aprila t. l. o pojavu bolezni strže- na vsebuje nekatera izvajanja, katere bi bilo treba v interesu stvari izpopolniti.

Pojavi obolenja trte slični ali celo enaki bolezni stržena so res že starejšega datu- ma, vendar se je šele lansko leto začelo z intenzivno preiskavo stržena vinske trte, kjer je bila ugotovljena parasitna glivica, povzročiteljica bolezni. Slovenska stro- kovna literatura bolezni stržena do letošnje- ga leta še ni obravnavala, pa tudi tuji stro- kovnjaki do najnovejše dobe niso omenjali stržena trte kot sedež bolezni.

Ime »court noué« ni enoten pojem; pod njim so razumeli različne bolezenske poja- ve trte, ki večkrat z boleznijo stržena niso imeli prav nobene zveze. Šele v zadnjem času skušata Viala in Marsais uvesti ta izraz samo za en sam bolezenski pojav. Ravno oznaka »court noué« (kar pomeni, da so medleniki na obolem trsu skraj- šani) je prinesla mnogo nejasnosti v stro- kovno literaturo, saj navaja n. pr. Babo- Mach v »Handbuch des Weinbaues« celo akarinozo pod tem imenom. Enako tudi pri nemški »Reisigkrankheit«, ki se krije z v Avstriji vdomačenim izrazom »Krauter« ni omenjen, vsaj do najnovejšega časa, stržen kot sedež bolezni. Ker se torej bolezen v strženo do najnovejše dobe ni izrecno ugotovila, se ta bolezen upravičeno lahko imenuje nova, še neznanca bolezen.

Vprašanje, ali je glivica primarnega ali sekundarnega značaja, je gotovo važno. Jasno pa je, da morejo motnje v prehrani, neustrežajoče tlo, pomanjkanje afinitete, pa tudi degeneracija podlag in žlahtnih sort, imeti velik vpliv na razvoj same bo- lezni. Avstrijski znanstvenik in raziskova- lec Zweigelt, na katerega se članek pred- vsem sklicuje, ni ostal le pri svojih izva- janjih iz oktobra 1934, temveč je v januar- ju letošnjega leta objavil v strokovnem me- sečniku »Das Weinland« še drugi članek, kjer prihaja že do važnih zaključkov in predlogov, ki so tudi v naših razmerah upoštevanja vredni in jih deloma navaja tudi razglas banske uprave. V tem član- ku naštevava v Avstriji okužene in okužbe sumljive okoliše, opozarja na nevarnost bolezni in svetuje potrebne obrambne ukrepe.

Javno opozorilo na bolezen stržena je bilo našim vinogradnikom potrebno. Le- kdor nevarnost pozna, ta se nanjo pripra- vi, jo lahko uspešno pobija. Kakor bi bilo

prikirvanje bolezni neumestno in našega naprednega vinogradnika nedostojno, tako je tudi vsaka pretirana bojazen glede ne- varnosti bolezni odveč. Vinogradniki so se uspešno borili proti trtni uši, peronospori in drugim škodljivcem ter boleznim vin- ske trte. Obranili se bodo tudi bolezni str- žena, kateri se lahko izognejo predvsem s primerno izbero zdravega, odpornega, za njihove razmere priporočljivega trsnega materiala na primernih podlagah.

Dolžnost javne uprave pa je, da pri pro- daji strogo kontrolira cepilke, kar je predvideno že v zakonu in pravilniku o obnavljanju in pospeševanju vinogradni- šva. Tako se bo širjenje bolezni gotovo preprečilo. Vinogradniki naj letos opazje- jo razvoj trsa in zahtevajo po potrebi po- jasnila od banovinske poskusne in kontrol- ne postaje v Mariboru, ki jih bodo dobiva- li brezplačno. Na ta način naj se v teku leta dožene pravi značaj in obseg bolezni, da bo v korist našemu vinogradništvu do- sežen pravi namen vseh dosedanjih opozo- ril in pojasnil.

Gibanje uvoza

Naglo poslabšanje konjunktura v tekstil- ni stroki se kaže sedaj tudi v nazadova- nju uvoza tekstilnih sirovin. V prvem le- tošnjem četrtletju smo uvozili le 2376 ton sirovega bombaža (lani v istem razdobju 4066, predlanskim 3216) in 3519 ton bomba- žnega predvaja (lani 4485). Uvoz volne pa še nadalje narašča in je znašal 954 ton (lani 658), uvoz volnenega predvaja pa je malo nazadoval na 268 ton (lani 290). Svi- lenega predvaja smo letos uvozili zopet več, in sicer 427 ton (lani 383). Uvoz bombaž- nih tkanin se je zmanjšal od lanskih 875 na 729 ton odnosno od 53.3 na 42.1 milio- na Din, uvoz volnenih tkanin pa od 275 na 251 ton odnosno od 47.2 na 39.7 milio- na Din. Uvoz svilnenih tkanin se je pove- čal od 12.1 na 15.2 milijona Din.

Od ostalih industrijskih sirovin je ome- niti ponovno povečanje uvoza sirovih kož, ki je znašal v prvem letošnjem četrtletju 2198 ton (lani 1350, predlanskim 955). Tu- di uvoz oljnatih semen in plodov za in- dustrijo jedilnega olja se je povečal, in sicer na 7111 ton (lani 5384, predlanskim 6409). Uvoz sirovega železa in polfabrika- tov se je dvignil na 4711 ton (lani 4326, predlanskim 2897). Povečal se je tudi uvoz strojev in aparatov, ki je v prvem letošnjem četrtletju znašal 34.9 milijona Din (lani le 29.2, predlanskim 18.9) in uvoz elektro- tehničnih predmetov, ki je znašal 20.7 mi- lijona Din (lani 19.5, predlanskim 16.3).

Gospodarske vesti

— Znižanje obresti za komunalna poso- jila pri DHB. Kakor je »Jutro« že poro- čalo, je upravni odbor Državne hipotekar- ne banke sklenil, da se pri vseh posojilih državnih in samoupravnih teles znižajo obresti od dosedanjih 10 odnosno 9 na 8 odstotkov. To znižanje bo v znatni meri olajšalo finančno stanje onih občin, ki so v večji meri zadolžene pri Državni hipote- karni banki. Mestna občina Ljubljanska ima po proračunu za leto 1935/36. dve posojili pri Državni hipotekarni banki, in sicer po- sojilo za Trgovsko akademijo v višini 6.5 milijona Din in novo posojilo za prestavi- tev smodnišnic in za gradnjo novih muni- cijskih skladišč v višini 2.5 milijona Din. Obrestna mera pri obeh posojilih je zna- šala doslej 9 odstotkov in bo občina na obrestih prištedila okrog 86.000 Din.

Borze

24. aprila.

Na ljubljanski borzi so tudi danes teča- ji deviz ostali v glavnem nespremenjeni, le Trst je nekoliko popustil. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespre- menjeno 8.75 do 8.85. V zagrebškem pri- vatnem kliringu je bil promet v avstrij- skih šilingih po 8.78, v angleških funtih po 232.40, v grških bonih po 30.50 in v špan- skih pezah po 5.60.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je ten- denca v Vojni škodi mirna in je bil da- nes zabeležen tečaj 369 — 372 brez prome- ta (v Beogradu je bil promet po 370). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo za- ključkov.

Devise.

Ljubljana. (Z všteto premijo 28.5 odstot.) Amsterdam 2967.15 — 2981.75, Berlin 1766.08 — 1769.95, Bruselj 742.85—747.92. Curih 1421.01 — 1428.08, London 212.50—214.55, Newyork 4358.98 — 4395.30, Pariz 289.60 — 291.03, Praga 183.42 — 184.52, Trst 361.35 — 364.43.

Zagreb. Amsterdam 2967.15 — 2981.75, Berlin 1766.08 — 1769.95, Bruselj 742.85 do 747.92, London 212.50—214.55, Milan 861.35 do 864.43, Newyork 4358.98—4417.30, šk 4358.98 — 4395.30, Pariz 289.60—291.03, Praga 183.42 — 184.52, Curih 1421.01 do 1428.08.

Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.88, London 14.97, Newyork 309.1250, Bruselj 52.3250, Milan 25.4750, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.90, Berlin 124.50, Dunaj 57.80, Stock- holm 77.20, Oslo 75.20, København 68.80, Praga 12.9150, Varšava 58.25, Atene 2.90, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd — London 26.95, Milan 44.11, Newyork 536.71, Pariz 35.44, Praga 22.26, Curih 173.45, 100 S v zlatu 128 S pap.

Gospodarstvo

Finančni efekt pocenitve cigaret, soli in vžigalic

Kakor je »Jutro« že poročalo, je samo- stojna monopolna uprava v sporazumu s finančnim ministrom znižala cene nekatere boljše vrstam cigaret, pred vsem pa je pocenila sol, vžigalice in cigaretni pa- pir ter ukinila monopolno takso na petro- lejo za kmetijske in ribarske vrste. Poceni- tev dražjih vrst cigaret najbrž ne bo po- vzročila zmanjšanja monopolnih dohodkov od prodaje tobačnih izdelkov, ker je raču- nati, da se bo konzum dražjih cigaret vsaj toliko povečal, da bo krit ves izpadek pri dohodkih zaradi nižje cene.

Drugače pa je glede znižanja cene soli (od 5 na 4 Din za kg namizne soli). Sol spada med one redke konsumne predmete, kjer se poraba ne spreminja mnogo, tudi če se cena poviša ali zniža. Zato bo zniža- nje cene soli skoro v celoti povzročilo ustrezajoč izpadek na dohodkih. Okolnosti, da se konzum soli mnogo ne spreminja, je pripisati, da so dohodki od monopola soli v nasprotju z vsemi ostalimi fiskalnimi do- hodki ostali vsa zadnja leta skoro nespre- menjeni. Leta 1930. so znašali 230 milio- nov, potem so padli v letu 1932. na 215 milijonov, lani pa so znašali zopet 233 mi- lijonov. Znižanje cene bo torej povzročilo pri monopolski upravi izpadek na dohod- kih v višini okrog 45 milijonov Din. Se- veda pa je treba upoštevati, da so se v zadnjih letih znatno zmanjšali stroški mo- nopolne uprave za nakup soli. Ti so zna- šali v letu 1929/30 še 88 milijonov Din, po- tem pa so vsako leto nazadovali in so lani znašali le še 41 milijonov.

Izpadek na dohodkih zaradi ukinitve mo- nopolnih taks za petrolej, ki se rabi v kmetijstvu in ribištvi, je težko presoditi, ker nam niso na razpolago podrobni po- datki. Glede nove ureditve prodajnih cen za vžigalice pa je omeniti naslednje: Ka- kor je razvidno iz komunikacije monopolne uprave, je doslej znašalo število vžigalic v eni škatlici pri eni vrsti vžigalic, ki se največ trošijo, okrog 50. V bodoče pa bo

morala običajna škatlica vžigalic za ceno 1 Din imeti 60 vžigalic, nova manjša ška- tlica, ki se bo prodajala po 50 par, pa 30 vžigalic. To povišanje števila vžigalic v eni škatlici od 50 na 60 je dočela v skladu s pogodbo, sklenjeno med našo državo in švedsko vžigalčno družbo iz leta 1929. (V zvezi z najetjem 6 in četrt monopolnega posojila v nominalnem znesku 22 milijonov dolarjev). Ta pogodba namreč določa, da znaša število vžigalic v eni škatlici 55 do 65 in monopolna taksa na tako škatlico 66 par. Monopolna taksa bo sicer ostala nespremenjena, vendar pa je računati, da se bo v bodoče število prodanih škatlic ne- koliko zmanjšalo, če bodo škatlice vsebo- vale 60 vžigalic namesto dosedanjih 50, in sicer v enakem razmerju, kakor se bo po- večalo število vžigalic v eni škatlici. Do- hodki monopolne uprave od monopolne takse na vžigalice so zadnja leta precej nazadovali, ker prebivalstvo bolj štedi z vžigalci. V letu 1929/30, je znašal do- hodek monopolne uprave od monopolne takse na vžigalice 141 milijonov Din, lani pa le še 92 milijonov. Ta dohodek se bo v zvezi s povišanjem števila vžigalic v eni škatlici morda se zmanjšal za kakih 10—15 milijonov.

Znižanje cene cigaretnemu papirju od 2 na 1.50 Din odnosno od 1.50 na 1 Din bo imelo prav tako za posledico zmanjšanje dohodkov monopolne uprave od prodaje cigaretnega papirja za kakih 10—15 mi- lijonov Din. Dohodki monopolne uprave od prodaje cigaretnega papirja so v l. 1933/34 znašali le 57 milijonov Din, medtem ko je ta dohodek v letu 1929/30, znašal še 143 milijonov Din. Prodaja cigaretnega pa- pirja je torej zadnja leta občutno nazadova- la in je pričakovati, da se bo poraba ne- koliko povečala in da bo izpadek na do- hodkih manjši, nego bi ustrezalo znižanju cene, ker je računati, da bo vsaj deloma krit ta izpadek z večjo porabo.

Produkcija slovenskih pre- mogovnikov v februarju

Dočim je v decembru in januarju pro- dukcija slovenskih premogovnikov precej zaostajala za produkcijo v ustreznih me- secih prejšnjega leta, nam statistika za fe- bruar pove, da je bilo to nazadovanje v decembru in januarju le prehodnega zna- čaja in smo v februarju zopet dosegli lan- sko produkcijo v istem mesecu.

V februarju so v slovenskih premogov- niki nakopali 104.337 ton premoga, t. j. za 221 ton več nego v lanskem februarju, seveda pa za preko 10.000 ton več nego v februarju leta 1933, ko smo zabeležili naj- nižje stanje produkcije.

Tudi prodaja premoga v primeri z lan- skim februarjem ni bistveno zaostajala, dočim je bila v januarju za skoro 18% manjša nego v lanskem januarju. V fe- bruarju so slovenski premogovniki prodali 94.377 ton premoga, to je le za 2537 ton ali 2.6% manj nego v lanskem februarju, toda za 12.796 ton ali 15% več nego v fe- bruarju 1933. Oddaja železnicam, ki je bila v decembru in januarju mnogo manj- ša nego pred enim letom, kar je povzročilo poslabšanje položaja v rudnikih, je v februarju sicer ponovno nekoliko nazado- vala, vendar ni več mnogo zaostajala za lansko oddajo v februarju. Železnicam so slovenski premogovniki v februarju oddali

41.675 ton premoga (lani v februarju 42.975), od tega direktiji v Ljubljani 21.354 ton (23.060). V ostalem so premogovniki oddali brodarstvu 1545 ton (lani 1000), in- dustriji 39.783 ton (38.575), od tega in- dustriji v dravski banovini 27.477 (25.722), za hišno porabo so oddali 7801 tono (8724), raznim strankam 2912 ton (4467), izvozili pa so 660 ton (1173). Lastna poraba je v februarju znašala 5937 ton, za deputate pa so rudniki oddali 2443 ton. Dočim so v te- ku januarja zaloge narasle za 5283 ton na 75.082 ton, so se v februarju do konca me- seca povečale še na 76.635 ton.

V prvih dveh mesecih letošnjega leta je znašala produkcija slovenskih premogov- nikov 226.976 ton, t. j. za 11.128 ton manj nego lani v istem razdobju, toda za 17.488 ton več nego pred dvema letoma. Prodaja premoga pa je znašala v prvih dveh me- secih 200.564 ton, t. j. za 24.680 ton manj nego lani v istem razdobju, toda za 19.796 ton več nego pred dvema letoma.

Povprečno število zaposlenega delavstva, ki se je v januarju od najvišjega stanja v decembru zmanjšalo za 113, je v februarju ponovno nazadovalo za 168 na 5811. Šte- vilno izvršenih šiftoh je znašalo 121.449, to je skoro prav toliko kakor lani (122.953). Delavstvu pa je bilo na mezdah izplačano 3.377.000 Din (lani 3.640.000 Din).

Kupuj domače blago!

Elfeiti. Ljubljana. Vojna škoda 369 — 372. 7% investicijsko 77 — 78, 7% Blair 67 — 68, 8% Blair 78 — 79, 4% agrarne 45 — 46, 6% beglucose 65 — 66.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 369 — 372, za maj — junij 370 den., 7% investicijsko 77 den., 4% agrarne 45.50 den., 7% Blair 67 — 67.75, 8% Blair 78 do 79, 6% beglucose 65 — 65.75; delnice: Priv. agrarna banka 229 — 234, Trboveljska 120 den., Sečeraška Osejke 120 — 160.

Beograd. Vojna škoda 369.50 — 370 (370), za junij — (370), 7% investicijsko 77.75 — 78.50 (78), 4% agrarne 48.50 bl., 6% beglucose 65.50 — 65.90 (65.90), 7% Blair 67 — 67.50 (67), 7% Drž. hipotekar- na banka 70.25 — 71 (70.75), Narodna banka 5630 den., Priv. agrarna banka 228.50 — 230 (228).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.25. Držav- ne železnice 25, Trboveljska 13.90.

Blagovna tržišča

21TO.

+ Winnipeg. 24. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 88.25, za julij 89.1250.

+ Ljubljanska borza (24. t. m.) Tenden- ca za žito stalna. — Nudi se (vse franco nakladalna postaja): pšenica; baška, 78 kg, po 126 — 128; banatska, 78 kg težka po 124 — 126; oves: slovenski 98—100; korna: baška po 71 — 73; banatska po 69—71; moka: baška in banatska »0« po 200 — 220; baška »2« po 180 — 200; baška »5« pa po 160 — 180; otrobi: baški debeli 95 — 100. Zaključen je bil 1 vagon kornu.

+ Novosadska blagovna borza (24. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet slab. Pšenica: baška potiska 127 — 129; slavonska 128 — 130; baška in sremska 122—124; banatska 121 — 124. — Oves: baški, srem- ski in slavonski

Potres na Formozi

Na velikonočno nedeljo zjutraj je povzročil potres na japonskem otoku Formozi takšno razdejanje, da so morali golobi prenašati pošto — V predoru zasut brzi vlak s 172 potniki — Gozdovi gorijo

Kakor smo že poročali, je zadela otok Formozo v nedeljo zjutraj huda potresna katastrofa, ki celo v zgodovini usodnih japonskih potresov nima dosti primerov.

Sele polet čez potresno ozemlje daje celotno sliko razdejanja, ki je res strašno. Male naselbine so toliko kakor

izbrisane s površja zemlje, cvetoča polja so se na mah spremenila v pustino, vsa pokrajina pa stoji ogromni razvalini. Na potresu so razpeli šotore revni prebivalci, ki so v sili oteli iz hiš, kar so imeli pri rokah. Vse drugo jim je pobrala katastrofa. In da bo nesreča še večja, so se po potresu odprle zatvornice neba ter je začelo kakor za stavo liti iz težkih oblakov, tako da grozi osiromašenemu prebivalstvu še nevarnost poplavi.

Pilot nekega japonskega poštnega letala, ki je na velikonočno nedeljo zjutraj letel nad potresnim ozemljem, opisuje položaj v razdejani pokrajini takole:

Potresni sunki
so se začeli v nedeljo ob 4.30 zjutraj. To da vsi poskusi, dobiti zvezo med Formozo in Japonsko, so se izjalovili. Kabi in radijske postaje so odpovedale. Otok je bil, ker nista delovala brzojav ne telefon, niti radio, popolnoma odrezan od sveta in prepuščen svoji usodi. V tej zmedbi so se hudo udarjeni otočani poslužili zadnjega sredstva, ki jim je preostalo v veliki nesreči: poslali so vesti o katastrofi na Japonsko

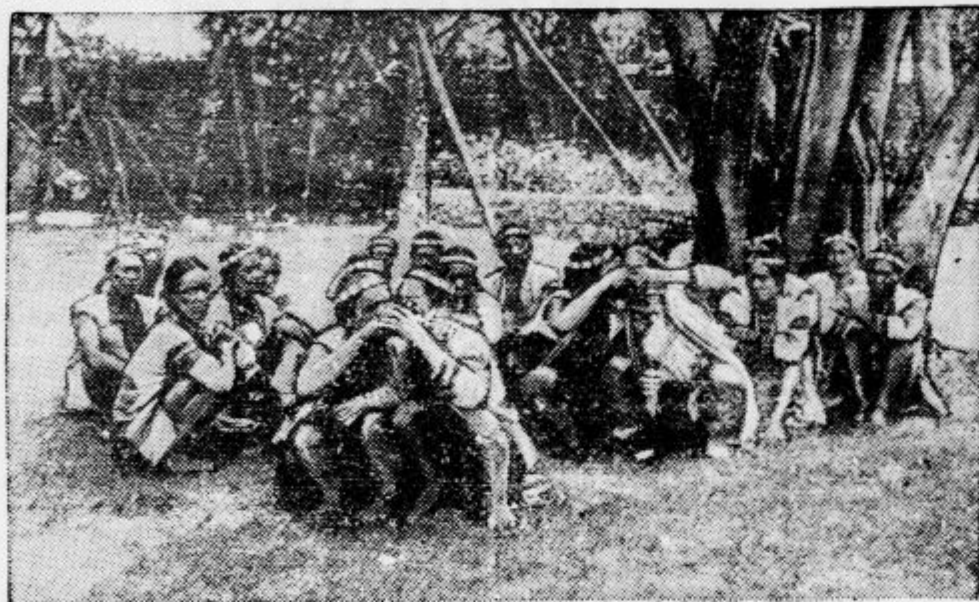
z golobi - pismošči.
Po prvih potresnih sunkih ni nihče pričakoval, da bo katastrofa zavzela takšen obseg. Na Formozo so namreč potresi skoraj vsakdanji dogodek. Toda dve uri po prvih stresljajih se je videlo, da postaja položaj silno resen. Ljudi je prestrašila zlasti nenavadna prikazen na nebu.

Sončje je ta dan dvakrat vzšlo, prvič na vzhodu, drugič na zapadu. Pozneje se je izkazalo, da je to bila najbrže optična prevara zaradi nenadnega zrcaljenja. Istočasno je potegnil vroč veter in zaslišali so se neobičajni šumi v zraku in pod zemljo. Še preden so se ljudje zavedli, kaj to pomeni, je zemlja zarjavela in se zamajala. Potresni val je bil tako silovit, da se je zemlja ponekod dvignila za cele štiri metre višine, drugod pa se je ugreznila do šest metrov globine.

Nastala je nepopisna panika. Vsi trgi in ceste so se napolnili z ljudmi. Obrežni prebivalci pa so se z bali visoke plime in

da natančnejši pregled je pokazal, da ni prizanesla nesreča niti tem napravam. Niti en petrolejski vrelc ni ostal v prejšnjem stanju. Očividno so notranje razpoke posrkale petrolejske žile. Ko se je začela tresti zemlja, so brizgali petrolejski curki visoko v zrak in množili pogubo s požari. Začeli so tako

gorjeti tudi gozdovi.
Pri sočasnih se je razdirala ondodna dolinska pregrada. Voda je izstopila in poplavlila ves kraj. Zrušila se je neka hiša, kjer

Domačini s Formoze pri pojedini

je obležalo pod ruševinami 15 uradniških družin.
Mesto Taihu je postalo že ob prvih potresnih sunkih prizorišče ognjenega elementa. Zemlja se je razklala in mnogo beguncev je popadalo v razpoke, kjer so se zadušili.

Potresno ozemlje meri blizu 200.000 kvadratnih milj. Število človeških žrtev je še nedognano, gre pa v desettisoče in je mnogo večje kakor se je sodilo v začetku. V nekem kraju blizu Toihare je potres pokopal toliko ljudi, da ni ostalo dovolj oseb

Kot vedno

nudimo veliko izbiro trenchcoatov, spomladanskih plaščev, vetrnih jopičev, sportnih oblek in vsa druga oblačila za gospode po najnižjih cenah

Drago Schwab, Ljubljana

Malajska vas na Formozi

so zategadelj bežali proti notranjosti. Ti begunci so večinoma postali žrtev strahovitega elementa. Prvemu močnemu sunku so zaporedoma sledili še nadaljnji sunki, ki so se pomikali v valoviti črti od nabrežja otoka proti sredini. Bežeče prebivalstvo, ki je bilo na potu z živalske vprege, s kolesi in motocikli, avtomobili in drugimi prevoznimi sredstvi, ni vedelo, kako naj ravna v zmedbi na življenje in smrt. Mnogo nesrečnikov je na tem potu

požrla zemlja, ki se je zaradi potresa odpirala. Sunki so docela porušili brzojavne droge in telefonske vode. Tudi radijski stolpi so se sesuli na kupe. Največjo škodo pa je napravil potres na železniških objektih. Japonska vlada si je v zadnjem času prizadevala, da bi na Formozo zgradila dobro in solidno železniško omrežje. Morala je v ta namen prevrtni mnogo hribov, da bi železnica tekla skozi predore. Ti predori so večinoma porušeni in popolnoma nerabni, tračnice pa je potres mestoma izrgal površini zemlje in jih pogoltnil v globoko do 10 m v šansanskem predoru, ki meri 2 km v dolžino, je bil v trenutku katastrofe na potu

brzi vlak s 172 potniki.
Vlak je zasulo v predoru, niti en potnik se ni rešil.

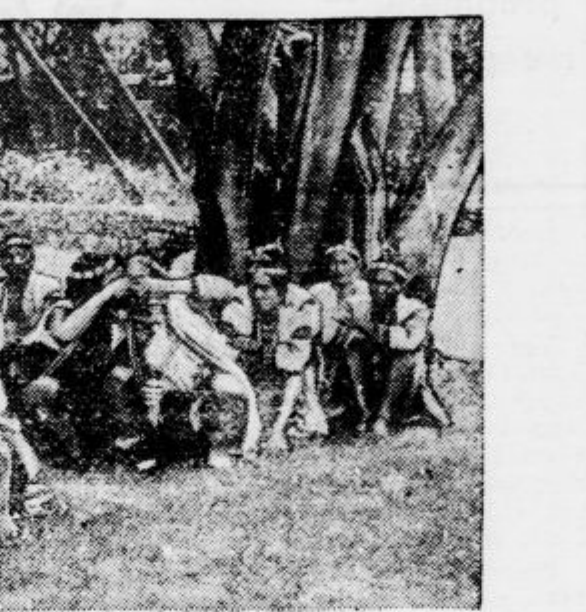
Potres je najbolj prizadel provinci Taihu in Šinšiku. Posebno v provinci Taihu so se odigravali nepopisni prizori. V tej pokrajini žive namreč rodovi staromalajskih prebivalcev otoka Formoze, ki so bili še nedavno znani kot lovci na človeške glave. Ti nanol divjaki, ki se niso drugače nikoli približali japonskim naselbinam, so se tako ustrašili potresa, da so

jokaje pribežali v japonske vasi

in prosili, naj se jih vendar usmilijo ter odvrnejo nesrečo od njih.

V prvem trenutku se je zdelo, da so ostali petrolejski vrelci nedotaknjeni. To-

del japonskemu cesarstvu. Japonsko - kitajsko ime otoka je Taiwan, medtem ko je Formozo portugalsko ime in pomeni dobesedno »lepi otok«. Glavno mesto Formoze je Taihoku, šteje 205.000 prebivalcev. Ndaleč od otoške prestolnice leži vulkansko ozemlje, v bližini ogromne potresne prelomnice na dnu morja, ki se vleče tja do Avstralije. Te kraje obkrojuje česti potresi, a tudi hudi tajfuni. Podnebje na Formozi je toplo, vlažno in nezdravo. Na vzhodni obali prebivajo stari malajski ro-

Malajski lovec na človeške glave

dovi, ki se še danes ne oblačijo. Pred desetletji so sloveli kot lovci na človeške glave in ljudje. Orožje teh ljudi je lok in sulica. Šele l. 1909. je začela Japonska po načrtu naseljevati Formozo, ki daje riž, juto, sladkor in čaj. Otok ima tudi precej

elektrarni, ki rabijo industrijskim svrhom, v rudnikih pa kopijejo zlato, baker, premog in petrolej. Civilno upravo otoka vodi japonski guverner s 25 priselci.

Avtomobilska nezgoda slavne letalke

Angleška letalka Amy Johnson-Mollisonova se je te dni vozila z avtomobilom proti Bridlingtonu. V njenem vozilu sta bila poleg voznika tudi njen oče in svak. Avto je zavozil v motociklisti, ki je preslišal signal sredi ceste. Mollisonova in njeni spremljevalci so ostali nepoškodovani, motociklista je vozač povozil do smrti, njegov spremljevalec pa je bil močno poškodovan.

KAKŠNO VODO PIJETE!

Povsod, kjer je voda slaba, pretrda ali premeška, bi vsakdo, zdrav, zlasti pa bolan, moral popiti mesečno nekoliko steklenic prvovrstne, prirodne

Radenske

da vzpostavi ravnotežje mineralov in sokov v telesu!

DOBRA VODA JE POL ZDRAVJA!
Mnogo boleznij izvira od slabe vode!

Japonci odgrinjajo žrivo potresa

Svidenje čez 18 let

Usoda sina ruskega častnika

Čudna zgodba se je odigrala te dni med Francijo in Sanghajem. Pri zdravniškem pregledu na neki francoski mornarski ladji za letala je vojaški zdravnik postal pozoren na 20letnega mornarja, ki se piše Wazmouth. Vprašal ga je, da-li je ruskega pokolenja, kajti v Sanghaju je bil nekoč natelet na bivega ruskega častnika

s podobnim imenom.
Na to vprašanje je mladi mornar odgovoril, da je v resnici sin ruskega častnika, ki je med rusko revolucijo izginil. In nato je napisal tistemu zdravnikovemu znanu na Kitajskem

pismo v francoščini, ki mu ga je neki častnik prevedel v ruščino, kajti Wazmouth v Sanghaju ne obvlada francoskega jezika.

Že po prvih pismih, ki sta si jih oba iz-

menjala, sta ugotovila, da sta oče in sin.

Oče se je bil v začetku vojne poročil z neko Francozino in ga je boljševiška revolucija ločila od nje in otroka, v Južni Rusiji se je priključil Beli armadi in je nekoga dne dobil vest, da so revolucionarji njegovo ženo in otroka v Petrogradu ustrelili. Po mnogih dogodivščinah je dospel na Kitajsko,

kjer si je kupil 800 tonsko ladjo, s katero je prevažal blago. Poročil se je v drugi. Prva žena in sin pa nista bila ustrelena, temveč je jima ploskanje potrojilo. Mladi Wazmouth služi sedaj pri francoski mornarici in se poteguje za službo na kakšni francoski vojni ladji v Kitajskem vodstvu, da bi mogel po 18 letih videti spet svojega očeta.

Smrtni strel v gledališču

Dijaška predstava z usodnim koncem

V ruskem mestu Krasni Poljani se je zgodila ne preveč pogosta odrska nesreča. Dijaki so uprizorili neko enodejansko, ki se končuje s tem, da eden izmed obeh tekmecev za ljubezen nekega dekleta ustrelj drugega.

Ulogi obeh tekmecev sta imela dijaka Kazarov in Kokajhin, za siflerja pa je šel po mnogih prošnjah Kokajhinov oče. Predstava je potekla sijajno. Končno je Kazarov, prevarani ljubimec.

strgal puško z zida, pomeril in sprožil. S strašnim krikom se je Kokajhin zgrabil za prsa in padel na tla. Prizor je bil odigran s tolikšno realizacijo, da je občinstvo planilo v viharan aplavz. Tudi Kokajhinov oče je v svoji siferski kabini ploskal in vpil: »Dobro si to

storil, sin! Toda mladi študent se ni zganil niti potem, ko je zastor padel in se spet vzdignil. Občinstvo je mislilo, da se Kokajhin samo v svoji skromnosti noče kazati pred njim in je ploskanje potrojilo. Njegovega očeta pa se je lotila zla slutnja. Stopil je na oder in slutnja je postala gotovost, ko je videl, da leži njegov sin v mlaki krvi! Študent je bil že mrtev, krogla mu je šla skozi srce...

Nihče ne ve, kako se je mogla nesreča zgoditi. Kazarov prisega, da je bil pred predstavo nabil puško

s slepim nabojem
in to potrjujejo tudi drugi. Res pa je, da je pustil potem puško brez nadzorstva na odrom. Nihče ne ve, da-li gre za slabo šalo ali za maščevanje.

Z napačnim računom postala milijonarka

Zadela je v loteriji štiri milijone dinarjev

60letna ženica po imenu Dolores Rosario je dobila glavni dobiček zadnje španske loterije v znesku kakšnih 4 milijonov dinarjev.

Nekemu reporterju, ki jo je obiskal, je povedala, po kakšni čudni poti je prišla do tega bogastva. 46 let že igra v loteriji in ni nikoli nič dobila. Pred nekim časom pa se ji je sanjalo, da je videla osem angelov, ki so držali vsak po sedem vrtnic v rokah. V svojem praznovanju je pomnožila ti dve številki, dobila je rezultat 64 in se je odločila, da bo igrala na to številko. Dolge tedne ji ni uspelo, da bi prišla do te srečke, potem je dala v liste oglas

in se je res javil mož s to srečko. Odkupila mu jo je za dvojno ceno, potem je čakala nestrpo, da pride do žrebanja. Lahko si mislimo, kakšno je bilo njeno veselje, ko je zvedela, da je dobila. A mi manjše ni bilo njeno presenečenje, ko jo je reporter opozoril, da osemkrat sedem ni 64, temveč — 56...

Smrt znamenitega letalca

Znameniti francoski vojni letalec in večkratni rekorder Finat se je smrtno ponesrečil na nekem polatu preko Afrike. Njegov spremljevalec je težko poškodovan.

Zaključena vohunska afera

Glavna krivca oproščena — Stroge obsodbe francoskih pomagačev

Lidija Stahlova med obravnavo

Pred pariškim sodiščem se je prošli teden zaključila obravnava proti 21 obtožencem, ki so jih prijeli predani v decembru zaradi suma vohunstva. Preiskava je pokazala, da je bilo v to stvar zapletenih še 12 drugih oseb, ki pa so pravočasno pobegnile in se odtegnile sodnemu postopanju. Vohuni so delali za več držav hkratu, vendar pa prvenstveno za Rusijo. Večji del obtožencev so tvorili inozemci, in sicer poljski in rumunski Zidje, ameriška zakonca Switz, neka Rusinja in tudi dva Jugoslavana. Rusinja Stahlova je igrala v tem koncernu prav znatno vlogo.

Američan Switz in njegova žena sta bila pri obravnavi oproščena, ker sta storjene grehe priznala brez pridržkov. Pač pa je bil obsojen francoski prevajalec profe-

sor Martin, zaposlen v šifrnem oddelku francoskega mornariškega ministrstva, na pet let ječe, tri leta izгона iz Pariza in 3000 frankov globe. Prav toliko je dobila mednarodna vohunka Lidija Stahlova in francoski polkovnik Demoulin. Francoska učiteljica Mermetova, ki je bila takisto zapletena v to stvar, je dobila tri leta, plačati pa mora poleg tega še 3000 frankov denarne kazni. Obtoženci, ki so pobegnili, da ne bi prišli pred sodišče, so bili obsojeni v odsotnosti na večletno ječo, šest osumljencev pa je sodišče oprostil. Med njimi sta tudi jugoslovenska državljana Dušana Narančiča in Vatroslava Reicha.

Oproščena Switzova odhaja po razsodišču v spremstvu branitelja domov

A NEKDOTA

Neki ameriški založnik se je pritoževal Marku Twainu o svojem slabem zdravju. »Vi ste izkušen mož,« je dejal, »gotovo mi veste za svet?«
»Ali mnogo pijete?« je vprašal Twain.
»Niti kapljice!«
»Kadite?«
»Ne!«
»Živite razuzdano?«
»Kaj še! Kakor menih!«
»Hm,« je dejal Twain, »to je pa hudo. Če vam zdravnik ne more ničesar prepovedati, potem ste brezupen primer!«

VSAK DAN ENA

»Ali si se zaljubil vame na prvi pogled?«
»Tako delam vedno v ljubezni, ker človek na ta način prihrani precej dragocene časa.«

I V E R I

Male duše veselji nepoštena hvala, velike pa poštena graja.

Kjer je zakon samo račun, se običajno uštejeta oba.

V vinu je resnica — zato je med ljudmi toliko antialkoholikov.

Često misliš, da se ti sreča smehlja, a se ti samo smeje.

Kdor sanja o bodočnosti, prespi čisto sedanjost.

Ni to nevarno, kar ženske glasno govorijo, temveč to, kar si šepčejo.

Kupujte domače blago!

BITI NA VIŠKU HIGIENE SE PRAVI

uporabljati le »RIVIERA« medicinska mila, ki so bila ponovno odlikovana na najpomembnejših svetovnih razstavah. — Na izbero so povsod: RIVIERA-KARBOL, GLICERIN-KARBOL, KATRAN, SUMPOROV, LYSOL, LYSOFORM in BORAKS MILO.

Poudarjamo, da so na višku le

„RIVIERA“

MEDICINALNA MILA

zato zahtevajte povsod izrecno le »RIVIERA« toaletna in medicinska mila

Kulturni pregled

Rasbergerjev „Prebrisani Amor“

Na velikonočno nedeljo zvečer smo imeli v Mariboru krst izvirne slovenske opere »Prebrisani Amor«, ki jo je po Kotzebueju napisal in uglasbil igralec in režiser mariborskega Narodnega gledališča Pavel Rasberger. Nova opera izdaja dober okus in rutino starega praktika, ki dobro ve, kako je treba z odra priskrbeti pričakovanjem občinstva. Avtor označuje to svojo opero kot romantično. Svet, iz katerega je povzeta snov, je zares ovit z neko romantičnostjo, ki vzbuja vtiske nečesa v pravilnosti odmaknjenega. Prav zaradi tega nima ta opera nikakršnih svojisk ali izključno naših elementov in bi se mogla mirno uprizoriti na odru vsakega naroda.

V fanatičnem primkanju štirih mladostnih src, uravnanih in zbranih po vseh nemalnih in čudovitih kolotečnicah operetnih vragolij, se porušijo vse komplicacije in težave, povzročene s strani starega čudaka in zdravnika dr. Mačka, ki mora nazadnje zaprt v svojem laboratoriju gledati, kako proti njegovi volji pvedujsujejo pred notarjem življenjsko zvezo njegova nečakinja Dragica z mladim trgovcem Veselom, ter Dragičin bratranec Srečko z Veselovo sestro Minko. Ta v laboratoriju zaprti stari, ki mora premagati po Amoru kloniti, je sprito Dragičine polnoletnosti precej odvečen, pa tudi precej nepričuden, v nepotreben domisekl. Tudi v drugem dejanju bi bilo treba izločiti nekatere tehnične kompliciranosti, ki le zmanjšujejo učinkovitost in so čim naturnejšemu poteku v kvar in motnjo.

V skladu z romantičnim značajem vsega okolja je tudi glasba, ki je v prvem dejanju mozartovsko neža in ponekod kar sanjavo otožna, v drugem izredno melodična in blagovneča, zlasti ob dvospevih Dragice in Vesela ter Minke in Srečka, tako da so sodelujoči morali ponavljati in je bilo spoznati, da je muzika vnela in vžgala. Uvertura je zgrajena na motivih vseh treh dejanj. Žal, da ne pride pri izvajanju orkester do tistega silovitega zama, ki je pri operetnih skladbah običajen. Tu pa tam je iz poudarjenih glasbenih motivov bilo mogoče izluščiti nekaj, kar bi utegnilo spominjati na naš muzikalni folklor.

Petdesetletnica Ljube Wiesnerja. V minulih dneh je doživljal petdeset let tankočutni hrvaški lirik Ljubo Wiesner. Čigar drobni zvezek pesmi, sad več ko petindvajsetletnega pesniškega razvoja, odtehta po umetniški vrednosti dobršno kopico lirskih zbirk. Ljubo Wiesner je eden najzvestejših učencev Matosa. Nedavno po njem urejeni zbornik v spomin A. G. M. pričuje, da je ostal zvest starim idealom in idejam. Wiesnerjevo delo ni obsežno, a je visoko kvaliteto. Razen lirike piše eseje in kritike ter prevaža iz francosčine. Prišel se je oglašati v dijaškem listu »Sutlar«, ki naj bi združil hrvaško in slovensko literarno mladino k skupnemu delu za visoke umetnostne smote. Bil je dolga leta sodelavec »Savremenika« in »Kritike«, urejal je almanah »Grič«. Ustanovil in urejal je zbirko »Hiljadu najlepših novel«, sedaj pa je baš z Matosovim zbornikom pripomoč predstavil novo zbirko »Wiesnerova biblioteka«, ki ji je sam izdajatelj, urednik in kolporter, vse v znamenju časa in razmer! Pesniku Zagreba želimo še mnogo blagoslovov in let!

Zinka Wilfan - Kunčeva v Sofiji. Znana sopranistka zagrebške opere ga. Zinka Wilfan Kunčeva je z velikim uspehom gostovala v sofijskem Narodnem gledališču. Nstopila je v »Aida«, »Lohengrin« in v »Tosca«.

Nov zvezek »Kronike slovenskih mest«. Z manj kričavo, a tem elegantnejšo zunanjo stranjo je četrtletnik »Kronika slovenskih mest« pravkar predstavil svoj drugi letnik. Uspešno začeti časopis, ki se je v enem letu razširil iz reprezentanta Ljubljane v glasilo vseh slovenskih mest, hodi zlato sredino pot med znanstvenim zbornikom in poljudno revijo ter prinaša toliko zanimivega gradiva, da ga občinstvo najbolj priporoča za sama vsebina. Iz oravkar izidega prvega zvezka, ki je obilno opremljen s slikami, delno na posebnih prilozhah, navajamo najtehtnejše prispev-

spomin na staro cukrarno, docent dr. Ivan Robida pa na Suhi bazar v l. 1915/16. Stevilko zaključuje kronika in pregledi.

»Kronika« je res v čast izdajateljem in uredništvu.

Priprave za razstavo italijanske umetnosti v Parizu. V prvi polovici maja se bo otvorila v Parizu velikopotezna razstava italijanske umetnosti, ki bo po značaju in obsegu znatno prekašala podobno razstavo pred leti v Londonu. Nekaj tednov bodo v Parizu razstavljene skrbno izbrane in dragocene umetnine, ki so bile doslej razporejene po številnih italijanskih muzejih in cerkvah ter niso bile še nikdar v tolikem obsegu zbrane na inozemskih tleh. Italijanske likovne umetnine prispevajo za pariško razstavo tudi francoske galerije: celo iz Turčije, Madžarske in Amerike. iz Anglije in Belgije pošljejo zahtevane slike. Poleg slik in kipov bo razstavljeno tudi pohištvo, miniature, rokopisi, vezave, kolajne — vse za dobo šest sto let nazaj. Stara umetnost bo razstavljena v muzeju Petit-Palais, umetnost 19. in 20. stoletja pa v Jeu de Paume. S posebnim vlakom prepeljejo v Pariz najpomembnejše umetnine iz Italije, ki jih je za ta namen določil na predlog strokovnjakov sam predsednik italijanske vlade. Katalog, ki je že izšel, navaja razne znamenitosti, kakor so n. pr. tri slike Fra Angelica iz florentinskega samostana sv. Marka, Mascagnijevo slovečo »Križanec«, nekatere slike Giotta in umetnostne znamenitosti iz Sienne, Benetk, Florencije, Milana, Bologne itd. Pariška razstava italijanske umetnosti bo nemara največja umetnostna razstava povojnega obdobja in je pač ena izmed ugodnih posledic francosko-italijanskega političnega zблиžanja.

Bulletin du Comité des Amis de France-Yugoslaves (Pariz, 1. zv. 6. letnika) priložuje na 112 straneh poleg društvenih in drugih podobnih poročil nekatere izjave francoskih intelektualcev ob priliki marševske žaloigre, dalje članke poslanca Dariača, senatorja Valettea, bivšega pariškega poslanca Luciena de Foyera, publicista Alberta Mussetta in R. Bayarda o nekatere aktualnih vprašanjih naše zunanje politike. Odlomek iz »Histoire de Dalmatie« Luja Vojnovića obravnava nacionalni preporod Dalmacije. Mnogo zanimivega gradiva o francosko-jugoslovenskih stikih v sedanjosti prinaša rubrika »Faits et documents« in »Chronique«. Pod zaglavjem »A travers la presse« so objavljeni pomembnejši članki francoskih listov o Jugoslaviji. Zvezek zaključuje informativno gradivo o gospodarskem življenju Jugoslavije.

Z igralcem Ludwgom Löwom in njegovimi gostovanji v Zagrebu sredi 19. stoletja se bavi dr. Hinko Vinković v razpravi »Des Burgschauspieler Ludwigs Löwe Gastspiele in Zagreb«, ki je pravkar izšla kot ponatis iz zagrebskega »Morgenblatta«.

25letnica smrti Marka Twaina. Dne 21. t. m. je poteklo 25 let, kar je umrl največji ameriški humorist Mark Twain. Ameriška javnost je počastila spomin tega nacionalnega ameriškega pisatelja s številnimi prireditvami. Clankarji so poudarjali, da je njegova življenjska filozofija, izražena v govoru: »Človek, nitar se ne jezi!« potrebna zlasti današnjemu človeku, ki v dobi velikih kriz, reform in vojne nevarnosti ga čisto izgublja dobro voljo in vedro misel. Svetu so danes potrebnejši duhoviti humoristi nego črnoegladi filozofi! — pravijo Američani.

Drobne vesti. V Parizu je umrl eden izmed vodilnih francoskih zgodovinarjev Gustave Glotz. Znan je po zlasti njegove študije in razprave o stari Grški. — François Piétri je spisal knjigo »La Reforme de l'Etat au XVIII. siècle«, ki kaže, kako so se danes tolikanj pereči problemi državne reforme pojavljali že v 18. stoletju. — Charles Benoist je v dveh knjigah z naslovom »La Monarchie française« obdelal zgodovinsko vlogo, ideje in najznačilnejše osebnosti francoskega monarhizma. — Paul Bertin je v knjigi »Mussolini, premier ministre« esejistično obdelal državniški značaj italijanskega diktatorja. — Pri Albertu Messeinu je izšla nenavadna knjiga: pesniška zbirka mladega Kitajca Ho - Ju, ki je pričel pisati v francosčini. Pesnik je pod vplivom Paula Valeryja. — Nagrado ženskega tednika »Femina«, ki jo smatrajo za literarno odlikovanje, je prejela Claire Sainte Soline za roman »Journées«. — Reportaža iz Podkarpatske Rusije, ki jo je spisal Ivan Olbricht, avtor »Hajduka Nikole Suhajca«, je z naslovom »Hory a stáletí« pravkar izšla pri Melantrichu v Pragi in vzbuja zaradi avtorja in snovi izredno zanimanje. — Gustava Krkleca izbrane pesmi so izšle v češkem prevodu Vilema Nezbede. — Ruski knez Dimitrij Mirskij, ki se je vrnil v Rusijo, je izdal angleško študijo o sodobni angleški literaturi »The Intellectuals of Great Britain«. — Izmed poljskih književnih novosti vzbuja pozornost prvi del trilogije Eve Szelburg Zarembe »Joannino romanje«. — Literarna nagrada mesta Krakova je bila priznana Z. Nowakowskemu za roman »Start Edvarda Sulimca in A. Gruszecki - Nitschevi za roman »Prigoda v neznanem kraju«.

Pozdravi naših fantov

Zaradi preobilnega gradiva v velikonočni številki so morali poleg drugega izostati tudi običajni pozdravi naših fantov vojakov in mornarjev. Nekatere izmed njih objavljamo v naslednjem:

Škofja Loka. Fantje planinskega polka: Čelešnik Viktor, Zagreb: Tančar Anton, Maribor: Hlačer Fran, Jelen Fric, Dobrače Jože, Celje: Resnik Polde, Pragersko: Stern Robert, Ivšek Jože, Miklavčič Lojze, Golob Fran, Zagorje: Jerič Jože, Mokronog: Jerovšek Nace, Mirna: Rapi Anton, Smogor Andrej, Sv. Križ pod Kumom: Strmičnik Jože, Slovenjgradec: Besnik Janez, Bohinjska Bistrica: Gorjup Tone, Trbovlje: Teran Slavko, Trzin: Pungertar Polde, Hafner Lojze, Zherl Vinko, Škofja Loka: Kolenc Fran, Grudnik Simon, Gornji grad: Kos Janez, Strel Jože, Čadež Vinko, Gorenja vas: Pirč Lenard, Tolar Lojze, Selee: Skok Anton, Šmartno ob Dreti: Žaže Jakob, Mežica.

Sreska Kamenica. Gojenci orožniške podčastniške šole: Gašparič Andrej, Veršič Fran, Boršič Ivan, Kump Josip, Budja Josip, Avbar Andrej, Kallinger Rafael, Verderber Pavel, Močnik Janez, Robič Anton, Katalinič Josip, Vovk Franc, Ruprecht Ivan, Hlebič Josip, Šilinger Josip, Kováč Alojzij, Kunštek Albert, Majcen Anton, Brule Josip, Dobrovolje Franc, Guštin Andrej, Škrila Ivan, Čučko Rudolf, Višnovnik Adam, Murn Ivan, Feguš Janez, Kramer Alojzij, Korenč Jakob, Kotnik Janez, Jelovšek Ignac, Punčuh Franc, Mrzli kar Janez, Kampf Alojzij, Krajnc Rudolf, Stare Ivan, Skaza Ivan, Zupan Janez, Majal

Ferdinand, Bratina Janez, Zitnik Peter, Petac Vinko, Strajner Franc, Kobale Konrad, Jazbinšek Alojzij, Avčec Franc, Gerdodolnik Franjo, Mežnaric Stefan, Luznar Fran, Ropša Jožef, Planine Alojzij, Ocvirk Franc, Zidar Franc, Kastele Janez, Mikec Alojzij, Koritnik Josip, Triplat Franc, Polutnik Anton, Rus Martin, Medved Janez, Pavlin Anton, Rod Roman, Cepon Janez, Smale Jožef in Gosak Rupert.

Šibenik. Gojenci brodarške šole: Bule Adolf, Mirna; Gruden Adolf, Cerknica; Ožbolt Vinko, Prezid; Jagrovič Karol, Paher Milan, Košak Oton, Maribor; Kranjc Franc, Tanko Pavel, Sabec Stanko, Tiran Slavko, Ljubljana.

Skoplje. Orožniki: narednik Serek Anton z rodbino (Krka pri Žužemberku), podnarednik Škorjanc Leopold (Loka pri Zusmu); kaplar Korenč Franc (Zibershe pri Logatcu); Majcen Franc (Mirna peč); Šostarič Jožef (Veržej pri Ljutomeru); Čuk Ciril (Logatec); Ekart Maks (St. Janž na Dravskem polju); Dime Ivan (Trzin); Luznar Jožef (Zelezniki).

Sarajevo. Kaplariji - dijakci šole za rezervne artiljerijske oficirje: Alujevič Branko, Aman Ervin, Vuga Ivan, Kodran Stanislav, Kovatič France, Kosmač Ivan, Knaflič Bogdan, Levstek Anton, Lilik Miroslav, Marez Marjan, Nastran Vili, Supančič Janko, Zupančič Uroš, Zupančič Veli, Cepin Joža, Stani Branko, Šmid Matevž, Šmajdek Ladislav, Jamnik Joža, Devnič Stanislav, Rot Friderik, Tavčar Vladimir, Homovec Bogomir, Hanak Oton, Holz Franjo, Kanžijan Robert, Vrtičnik Marjan, Jež Luto, Kranjc Janez, Ronko Joža, Poženel Riko, Lenčak Janez, Šrinč Edvard, Mrešar Ivan, Pfeifer Jože, Lužar Ivan, Simončič Janez, Miklič Janko, Pole Ivan, Zibert Feliks, Učakar Božo, Zitnik Ivan, Bertonec Oskar, Brodar Franc, Kos Josip.

Radio

Četrtek, 25. aprila.

LJUBLJANA 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Narodna odbrana. — 18.20: Srbohrvaščina. — 18.40: Sprehodi po stari Ljubljani (dr. R. Andrejka). — 19: Stari plesi na ploščah. — 19.20: Čas, jedilni list, program za petek. — 19.30: Plošče. — 20: Koncert Učiteljskega pevskega zbora. — 20.45: Radio - orkester. — 21.30: Čas, poročila, Radio jazz. — 22.20: Iz novih zvočnih filmov (plošče).

Petek, 26. aprila.

LJUBLJANA 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Filozofski sprehodi (dr. Veber). — 18.20: Radio - orkester. — 18.40: Literarna ura: Novi roman M. Kranjca (prof. F. Vodnik). — 19: Radio - orkester. — 19.20: Čas, jedilni list, program za soboto. — 19.30: Nacionalna ura: Westfalski Slovenci v odnosu do Jugoslavije. (Rudolf Kresal). — 20: Tretji stili večer slovenske glasbe: Uvodna beseda: dr. Dolinar, klavirske točke izvaja dr. Danilo Svara. — 21: Večer vesele glasbe. — 22: Čas, poročila. — 22.20: Beethovnova VII. simfonija na ploščah.

BEograd 20: Slušna igra. — 21.05: Zborovski koncert. — ZAGREB 12.10: Jazz. — 17.15: Koncert solistov. — 20.30: Zborovski koncert. — PRAGA 19.10: Salonski kvartet. — 20.05: Simfonični koncert. — 22.15: Plošče. — BRNO 20.05: Koncert iz Prage. — VARSAVA 20.15: Italijanska glasba. — 23.05: Jazz. — DUNAJ 12: Plošče. — 16.15: Kitare. — 17.30: Viola da gamba in cembalo. — 19.30: Skladbe R. Stolz. — 20.30: Veseloigra. — 22.10: Lahka glasba. — BERLIN 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Stuttgarta. — 21: Nepozabne besede iz melodije. — 23: Orkester in solisti. — 24: Lahka godba. — KÖNIGSBERG 19: Iz Berlina. — 21: Dvočakov koncert. — 22.30: Lahka godba. — STUTT-GART 20.15: Slušna igra. — 21: Mešan program. — 22.30: Ples. — 23: Orkester. — 24: Simfonični koncert. — RIM 17.05: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Komorna glasba.

NARODNO GLEDALIŠČE U

V LJUBLJANI II.

REPERTOAR

DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 25.: Malomeščani. Četrtek.

Petek, 26.: Zaprti.

Sobota, 27.: Malomeščani. A.

OPERA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 25.: Jenufa. B.

Petek, 26.: Zaprti.

Sobota, 27.: Netopir. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 28.: Boccaccio. Premiera. Izven.

Abonenti reda Četrtek imajo drevo za svoj abonma predstav »Malomeščani« v režiji avtorja B. Krefta.

Drevo se poje za abonente reda B. Janakova opera »Jenufa« z go. Gjurgjenčevom v naslovni vlogi in z go. Thierryjevo v vlogi cerkvenice. V ostalem sodelujejo dame: Golobova, Kogejeva in Poličeva ter go. Marček, Gostič, M. Rus, Zupan in Franc. Režiser g. Ciril Debevec, dirigent g. tavnatelj Polič.

Premiera »Boccaccia« bo v nedeljo dne 28. t. m. izven abonmaja. Kapelnik Stritof je to klasično Suppejevo opero predelal, da odgovarja predvsem sodobnim zahtevam okusa, ter je poživljal deja

nje s najrazličnejšimi domisleki. Suppejeva melodiozna glasba bo našla mnogo ljubiteljev. Posebnost v tej predstavi bo novi krožni oder, ki bo omogočil hitro in efektivno izmenjavo scen. V glavni partiji: »Boccaccia« ga. Gjurgjenac, nadalje: Fiametta gđc. Iglčeva, Beatrice gđc. Zupčeva, Peronella ga. Kogejeva, Scalza g. Peček, Loterinhzi g. Janko, Isabella ga. Španova, Lambertuccio g. Zupan, kolporter g. M. Rus, Pietro g. Franc. Dirigira g. Niko Stritof.

Sinočnja dramska predstava »Banbury« odpovedana. Ker je bil član drame gosp. Slavko Jan večer popoldne nenadoma prepejan v bolnišnico zaradi nujne operacije na slepiču, se je morala sinočnja predstava »Banbury« za red C odpovedati. Uprava ni imela nobene možnosti več obvestiti o odpovedi predstave abonente reda C in ostalo občinstvo. Na razpolago je bil le še dnevnik »Glas Naroda«, ki je ob 6. prinesel zadevno notico. Iz istega vzroka se mora spremeniti tudi dramski repertoar v prihodnjih dneh, zato se igra drevo za red Četrtek namesto »Beneškega trgovca« B. Kreftova vesela slovenska legenda »Malomeščani«.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Četrtek, 25.: Prebrisani Amor. B.

SENTJAKUBSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 27.: Lepa pustolovščina.

Nedelja, 28.: Lepa pustolovščina.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlažnost v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 0-10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

24. aprila
Ljubljana 7, 760.4, 8.2, 89, E2, 10, 0.2, 0.2; Ljubljana 13, 761.0, 10.0, 81, N1, 10, —, —; Maribor 7, 759.0, 9.0, 80, 0, 4, —, —; Zagreb 7, 759.6, 12.0, 90, NNE1, 8, —, —; Beograd 7, 760.2, 16.0, 70, 0, 4, —, —; Sarajevo 7, 763.5, 6.0, 90, 0, 10, —, —; Skoplje 7, 762.1, 11.0, 80, 0, 3, —, —; Kumbor 7, 762.3, 12.0, 90, 0, 6, —, —; Split 7, 761.0, 13.0, 70, SSE, 10, —, —; Rab 7, 766.6, 12.0, 90, NE2, 10, —, —; Temperatura: Ljubljana 11.5, 8.2; Maribor 21.0, 8.0, Zagreb 24.0, 11.0, Beograd 23.0, 10.0; Sarajevo 25.0, 3.0; Skoplje 24.0, 6.0; Kumbor —, 10.0; Split 21.0, 12.0; Rab —, 11.0.

VRTNE SOLNČNIKE

izdajuje Bela FETTMANN, Zagreb, Masarykova 9.

Zahtevajte brezplačen ilustrovan cenik. Prevzema tudi preobleke. 119

OPOZORILO!

Ne zahtevajte »gumec« temveč izrecno

»OLLA“ TROPIC da ne boste razočarani! Originalna samo v belem

»OLLA« KARTONU Petletna trpežnost.

Mag. št. 5456-35 3801

RAZPIS

Mestno poglavarstvo ljubljansko razpisuje javno ofertalno licitacijo:

a) Za napravo asfaltnih hodnikov, kot se bodo postopoma izvrševali tekom let 1935, 1936 in 1937.

b) Za dobavo granitnih robnikov kot se bodo postopoma potrebovali tekom let 1935, 1936 in 1937.

Licitacija se vrši za vsak posel posebej v skrajšanem roku

v petek, dne 10. maja 1935, ob 11. uri dop. v mestnem gradbenem uradu ljubljanskem, kjer so med uradnimi urami interesentom na vpogled pogoji za razpisana dela in dobave.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 24. aprila 1935.

Predsednik: DR. RAVNIHAR, I. r.

Najprijetnejše letovišče na morju nudi

HOTEL VILA LUCIJA

Aleksandrovo na otoku Krku

Pension od Din 50 naprej (vse takse vštete). Sezona od 1. maja do 30. septembra. Restavracijska terasa nad samim morjem. Hotel je last renomirane slovenske tvrdke. — Zahtevajte brezplačne prospekte pri Putniku ali pa pri direkciji hotela. 141

Dotrpel je včeraj ob ¼6. naš predobri soprog, očka, stari očka, brat in stric, gospod

Josip Rožmanec

UPRAVITELJ NA GLINCAH PRI LJUBLJANI

Prebлага pokojnika spremimo k večnemu počitku iz hiše žalosti na Glincah, Tržaška cesta 1, v četrtek ob 4. uri pop. na viško pokopališče.

Glince, dne 24. aprila 1935.

Žalujejo rodbine: Rožmančeva, Ribičeva in Vittorijeva. 3800

